

VEERTIENDAAGS OFFICIEEL ORGAAN VAN DE :

Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, (V.E.A.).
Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, (D.V.V.).
Vakgroep Detailhandel in Radioartikelen, (D.R.).
Nederlandse Vereniging van Neon Installateurs, (N.V.N.I.).
Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers (Nevenet).
Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie, (N.E.W.O.).
Stichting Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel, (Gistofa).

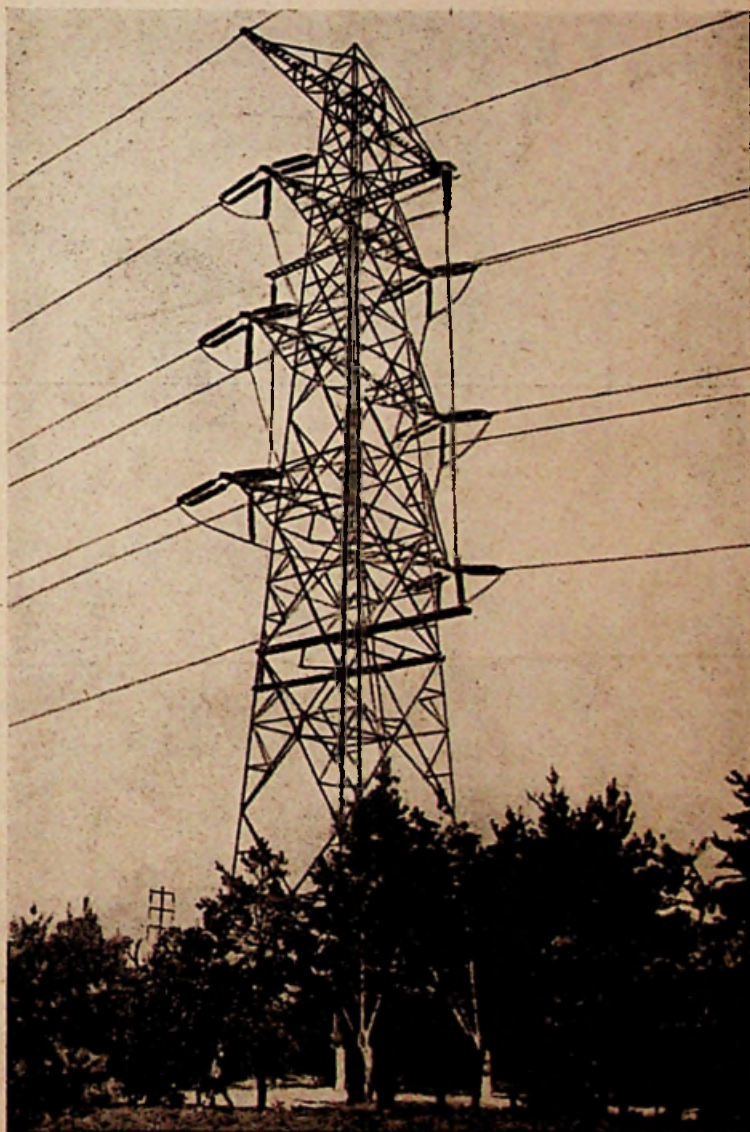
16 DECEMBER 1950 **134**
5e JAARGANG Nr.

MODERN

Koppeln

bijna
voltooid

In 1953 zal Nederland beschikken over een koppelnet van 1050 km, waarvan het merendeel bovengronds is. Naar aanleiding van de berichten, die over de aanbouw in de pers circuleerden, kregen wij van verschillende lezers vragen om meer uitgebreide gegevens, waarvoor wij verwijzen naar het hoofdartikel in dit nummer. Hierbij een afbeelding van een verwisselingsmast van de lijn Nijmegen-Apeldoorn.

In dit nummer o.p. zoals de foto en bijschrift op deze pagina reeds vertellen, beginnen we deze keer met een reportage welke een inzicht geeft in de productie en distributie van electriciteit in Nederland, onder het motto: Eendracht maakt energie * Onze medewerker Zwartespeld doet een aardig idee aan de hand voor een aantrekkelijke kerstetelage: Laat zien dat U licht verkoopt! * Het komt dikwijls voor, dat men van één centraal punt wenst te controleren of, en zo ja in welke groep stroom verbruikt wordt. Men leze het artikel op blz. 487.: Stroomindicator voor groot belastingsgebied * Op de laatste pagina was er ditmaal weer eens plaats voor een aantal Kema-goedkeuringen * Dit nummer vindt zijn voltooiing in het vakgroep- en organisatie-nieuws.

Weg! met
 losgetrilde contacten
 (gevaar voor sluiting)
 kapotte contactstoppen
 (gevaar voor aanraking)

Néemt een
DRAKA-flex contactstop

N.V. Hollandsche Draad-en Kabelfabr. 'A'dam

Inventum

Alles op het
 gebied van
 ELECTRISCHE
 VERWARMING

Op koude dagen heeft iedere winkelier behoefte aan de

RAAMVERWARMER

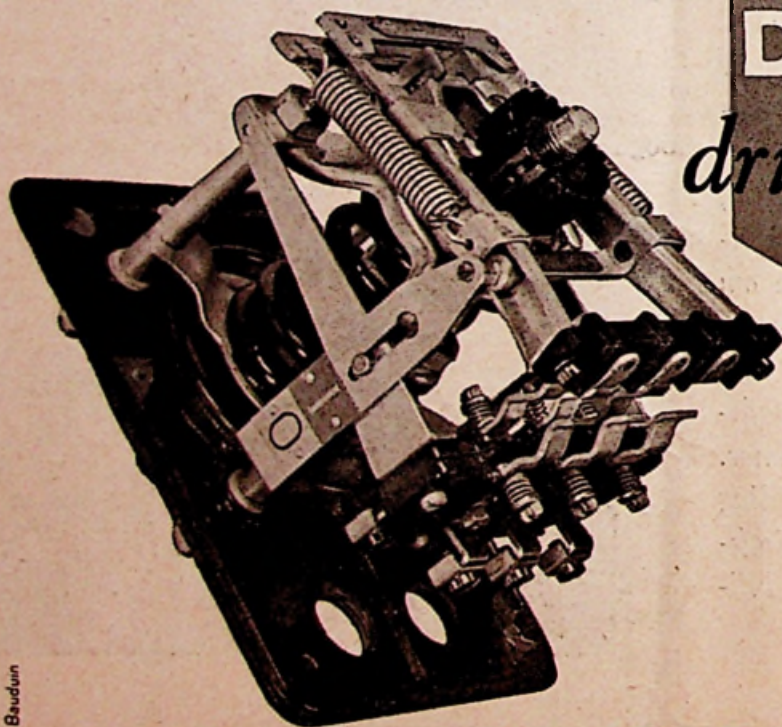

Deze voorkomt het teslaan en bevroren van de etalageramen. Wordt neergelegd aan de voet van de ruit en aangesloten op de lichtleiding.

INVENTUM-BILTHOVEN

De enige gespecialiseerde fabriek op
 electro-warmte gebied in ons land

Gaarne verstrekken wij U prospectus of uitgebreide
 offerte van elk verlangd apparaat of gewenste installatie

DM

drukschakelaar

reageert op drukverandering van water of lucht.

De aangewezen schakelaar voor het automatisch in- en uitschakelen van motoren, die pompen of compressoren aandrijven. Schakelt met een krachtige momentbeweging. Druipwaterdichte uitvoering met metalen kap. Kan staand of hangend gemonteerd worden.

VAN WIJK & VISSER

G E L D E R M A L S E N

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Kalverstraat 35, Amsterdam C.

Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 5,— per jaar;

voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.

f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

Eendracht maakt energie

Productie en Distributie

van *Electriciteit*

Het is zeer wel mogelijk, dat België deze winter aan Nederland elektrische stroom gaat leveren, als tegenprestatie voor de hulp, die Nederland op dit gebied van 1945 tot en met 1947 aan België heeft verleend. Onze Zuiderburen kunnen dagelijks tijdens de piekuren 50 000 kW afstaan.

(Dagbladbericht, November 1950)

Velen uwer zullen een dergelijk bericht hebben gelezen of vernomen hebben, hoe Nederland vorige winter nachtstroom leverde aan Zwitserland, waar men de schadelijke gevolgen van de grote droogte onderzocht.

Wie produceren dergelijke grote vermogens, en hoe heeft het vervoer plaats?

Modern koppelnet in aanbouw

In 1953 zal Nederland beschikken over een modern koppelnet, dat nu reeds voor een groot gedeelte voltooid is (zie kaartje op de volgende bladzijde).

Het bestaat uit een Zuidelijk-Westelijk deel van 150 kV en een Noordelijk-Oostelijk van 110 kV, verbonden door een 150 kV-lijn Nijmegen-Apeldoorn-Deventer, en secundaire lijnen van 25 en 50 kV naar de kleine centrales.

Dit net van 1050 km, waarvan het merendeel bovengronds, is zelfs bij leken bekend door zijn nieuwe noot in het Nederlandse landschap en betekent een definitieve afsluiting van een bijna zestigjarige periode van steeds grotere samenwerking tussen de electriciteitsproducenten.

Al vóór de oorlog beschikte men over voedingnetverbindingen voor middelbare spanning (50-60 kV) tussen de provincies, maar langzamerhand kwam hier en daar de overtuiging naar voren, dat dit onvoldoende was. Er kwamen plannen voor een veel

krachtiger koppelnet, maar voorlopig bleef het nog bij deze plannen. De meerderheid dacht zich namelijk de bestaande toestand met een kleine twintig centrales en de kWh-prijs op een praktisch minimum, vrijwel definitief.

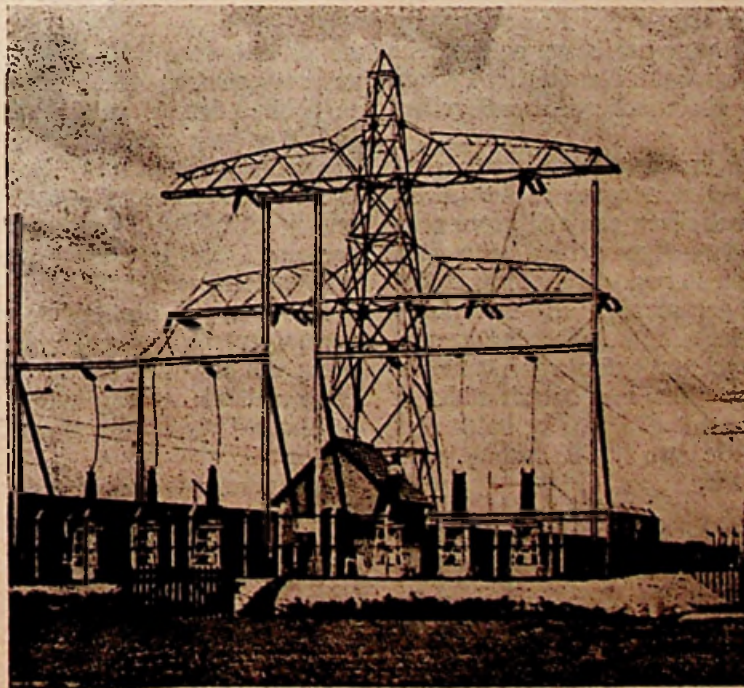
Het vereiste aantal centrales varieert natuurlijk tussen één zeer grote „centrale” centrale en een centrale op elke zwaartepunt van een zekere behoefte aan electriciteit of op elk voedingpunt van het 20 000 km lange net van 10 kV, dat bijna even sterk over Nederland is vertakt als het net van waterwegen. Eén enkele centrale heeft het nadeel van verhoogde kosten van het

voedingnet en grotere risico's van oorlogsmolest, ernstige bedrijfsstoring in geval van explosies, natuurrampen e.d. Aan de hand van tamelijk ingewikkelde berekeningen is men tot de ontdekking gekomen, dat met de vrijwel gelijke kolenprijzen in verschillende plaatsen van Nederland, electriciteitsvoorziening door ongeveer vijftien centrales de meest economische oplossing is.

Houdt men dan de vooroorlogse toestand van omstreeks één centrale per provincie, met een groter aantal in het dichter bevolkte en sterker geïndustrialiseerde Westen in het oog, dan is het wel te begrijpen, dat men de plannen voor een koppelnet voorlopig liet liggen. Maar ook hier gaf de oorlog een beslissende stoot. Hij bewees, hoe moeilijk het is het distributiegebied van een buiten werking gestelde centrale zonder een doelmatig koppelnet op de lange afstand van electriciteit te voorzien. Een bombardement kon het einde betekenen van de levering aan een dergelijk district.

De taale particulier

Sinds Juni 1949 zijn de Nederlandse electriciteitsbedrijven - nu alle direct of indirect provinciale of gemeentelijke in-

Overgang bovengronds/ondergronds van een 150 kV-verbinding in de buurt van een centrale.

De stand van het Nederlandse koppelnet 110/150 kV op 1 Januari 1950. De grootste centrales zijn Amsterdam en Rotterdam; tot de kleine behoren Leiden, Haarlem, Tilburg, Delft, Vlissingen en Gouda. De zeer kleine centrale te Westdorpe in Zeeuws-Vlaanderen is gedoemd, binnenkort te verdwijnen. Zij is niet op het koppelnet aangesloten.

stellingen - gelijke deelhebbers in de Naamloze Vennootschap Samenwerkende Electriciteits-Productiebedrijven (n.v. S.E.P.), die ten doel heeft de samenwerking van deze bedrijven op het gebied van productie, onderlinge leveringen, bijv. in geval van nood of plaatselijke overbelasting, en betrekking van stroom uit en levering ervan aan het buitenland. De S.E.P. zal op het terrein van de KEMA te Arnhem een bewakingscentrum krijgen. Verder wordt zij de eigenaresse van de 220 kV-verbindingen van Lutterade met België en Duitsland (zie kaartje) en een bijbehorend transformatorstation van 100000 kVA, die nu nog aan de Staat der Nederlanden behoren.

Het heeft 55 jaar geduurd, voordat het particuliere electriciteitsbedrijf zich geheel gewonnen gaf aan de overheid. In 1895 nam de gemeente Rotterdam de voorziening van haar gebied over en nog vóór de eerste wereldoorlog hadden vrijwel alle Nederlandse steden van enig belang een gemeentelijk electriciteitsbedrijf, dat ook aan de omliggende gemeenten leverde. Daarnaast voorzagen particuliere bedrijven de landelijke districten.

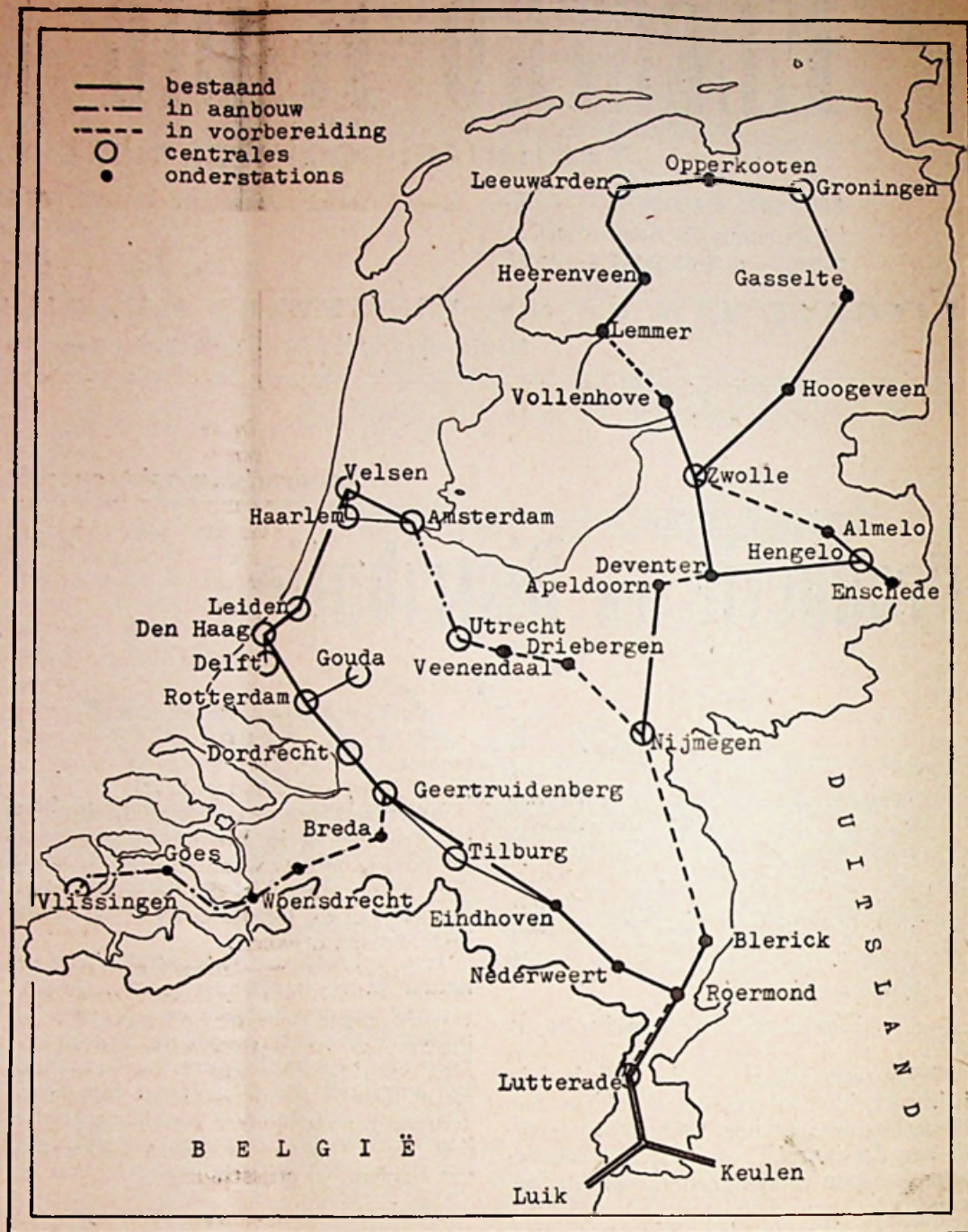
Toen de nieuwe toestand een tiental jaren bestond, leidde de belangstelling der overheid opnieuw tot actieve deelneming. Noord-Brabant en Groningen volgden het voorbeeld der gemeenten en stichtten als eerste provincies een eigen electriciteitsbedrijf. Dit soort bedrijven, gedeeltelijk provinciaal eigendom, gedeeltelijk naamloze vennootschappen met de aandelen in het bezit der provincies, namen geleidelijk de streekbedrijven over. Maar pas op 1 Januari 1950 kwam het laatste particuliere bedrijf aan de overheid. Het was het Twents Station voor Electricische Stroomlevering n.v.

Ondanks de naasting der electriciteitsbedrijven en het samengaan in de S.E.P., hebben deze bedrijven een vrij grote zelfstandigheid in hun eigen gebied behouden. De S.E.P. is alleen bedoeld als centrale organisatie voor gezamenlijke in- en verkoop en onderlinge levering van elektrische energie, en als regelingsorgaan voor gemeenschappelijke kwesties. Het betaalmiddel in het rijk van de S.E.P. is 0,6 kg kolen met een stookwaarde van 7500 kcal/kg voor 1 geleverde kWh.

Grondslagen van de S.E.P.

Ondanks het bestaan van de S.E.P. zorgen de deelhebbers in principe voor de energievoorziening van hun eigen gebied. Bij een storing in een van de voorzieningsgebieden hebben de andere deelhebbers echter de verplichting, hun reservevermogen ter beschikking te stellen.

Door de koppeling van de distributie-

netten zal de S.E.P. als eenheid minder reservevermogen achter de hand hoeven te hebben dan de gezamenlijke bedrijven indien er geen samenwerking en 'nvolledig koppelnet bestonden. De reservefactor is dan gedaald van 1,5 — 2,0 voor elk apart bedrijf tot 1,25 voor de totaliteit van producenten. Deze besparing komt alle bedrijven ten goede.

Het staat elke deelhebber overigens vrij, vermogen en energie te kopen van het overschot van andere bedrijven. Bij voldoende zekerheid wordt de gekochte hoeveelheid beschouwd als te zijn geproduceerd door de koper.

Aangrenzende deelhebbers zijn gezamenlijk eigenaar van de onderlinge verbindinglijnen; de distributielijnen en transformatorstations behoren geheel aan de stroomleverancier van het desbetreffende gebied en moeten ook door hem worden onderhouden.

De S.E.P. brengt dus besparing. De lagere reservefactor betekent minder machines en daarom minder vastgelegd kapitaal. De draaiende reserve kan kleiner zijn

bij een gelijk blijvende veiligheid, dus er zijn minder brandstofkosten. En deze brandstofkosten kunnen nog lager worden door de mogelijkheid van vrije onderlinge stroomlevering.

Aard van de verbindingen

De geprojecteerde en de reeds bestaande verbindingen zijn bovengronds met twee circuits, behalve de lijn Den Haag - Rotterdam van 150 kV, die is samengesteld uit vier eenfazekabels met 240 mm² koperdoorsnede.

De koperdoorsnede van de 150 kV-ring in het Westen en Zuiden en de verbindinglijn Nijmegen — Deventer heeft een doorsnede van 2 × 3 × 150 mm², die van de Noordelijke ring (110 kV) 2 × 3 × 95 mm².

Vaak kan een centrale niet direct worden verbonden met het bovengrondse net van 150 kV. De aansluiting geschiedt dan door zes eenaderige kabels met 240 mm² koperdoorsnede. Het gehele net heeft een beveiliging tegen blikseminslag in de vorm van aarddraden.

Technische vraagstukken

De Commissie voor Technische Vraagstukken heeft verschillende problemen tot oplossing gebracht. Een ervan, die nogal tegenstrijdige gevoelens heeft ontketend, leidde tot de maatregel, het gehele koppelnet compensatie voor aard-sluitstroom te verschaffen door middel van petersenspoelen. De Commissie heeft aanwijzingen gegeven voor de verdeling van deze spoelen. Weliswaar betekende de invoering van de petersenspoelen een verhoogde uitgave, maar men vond dat deze zeker opweegt tegen de vele bezwaren die aan een directe aarding van het sterpunt zijn verbonden.

Ook de inrichting van de transformatorstations viel onder de studie-objecten van de commissie. Er werden eenvoudige regels voor de schakelschema's opgesteld en het regelgebied der transformatoren werd op ca. 15 % bepaald.

De technische commissie bepaalde de schakeling der transformatoren in de stations dusdanig, dat alle netten van 10 kV, aangesloten op deze stations, zonder bijzondere maatregelen ook onderling kunnen worden verbonden. Zij zijn nl. isochroom, d.w.z. zij hebben hetzelfde klokgetal.

De verdere inrichting van de stations (openlucht- of overdekt e.d.) is geheel ter beoordeling van de afzonderlijke bedrijven.

Voor metings- en schakelproeven had men een model van een koppelnet gemaakt, dat met gelijkstroom werd gevoed en waarmee men, door verschillende te verwachten omstandigheden mede in acht te nemen, het schakelvermogen van de lastschakelaars kon bepalen. Voor verdere experimenten van deze aard zal men gebruik maken van het universele model van de Belgische zusterorganisatie, de Société pour la Coördination de la Production et du Transport de l'Énergie Electrique (C.P.T.E.) te Brussel.

De Commissie voor Technische Vraagstukken is dan ook nog lang niet aan het einde van haar bezigheden. Beveiliging, meting op afstand, enfin, er zijn nog problemen genoeg. En tegen de tijd dat ze zijn opgelost, hebben nieuwe misschien alweer hun hoofd opgestoken. Ook die moeten bevredigend uit de weg worden geruimd, willen de Nederlandse electriciteitsproductie en -distributie blijven voldoen aan de eisen des tijds, die zich wijzigen en die zijn verzwwaard met het gewicht van een wereldoorlog.

D. W. Bilderbeek.

Electronisch Jaarboekje

De zakagenda van de Muiderkring voor 1951 heeft een meer langwerpig formaat verkregen. Het kalendarium is uitgebreid in vergelijking met vorig jaar, en de technische gegevens en schema's zijn aangevuld. Het geheel bestaat bijna 200 bladzijden en is toch slechts 9 mm dik. Er is ook een adressenlijst van radiotechnische opleidingsinrichtingen en van omroepverenigingen toegevoegd. De Middelbaar Technische Radioschool te Hilversum ontbreekt in de eerste, de V.P.R.O. in de tweede.

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP

ELECTROTECHNISCH

AMBACHT

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

**DE POSITIE
VAN HET
AMBACHT****MIDDENSTAND****in VERDRUKKING?**

De industrie in Nederland kan niet werken zonder een goed functionerend installatiebedrijf. Dit geldt ook voor de reparerende sector van de kleine nijverheid. Bovendien fabriceert het vervaardigende kleinbedrijf artikelen, die niet „aan de lopende band” kunnen worden gemaakt.

In leidende middenstandskringen wordt er met 'n zekere ongerustheid op gewezen, dat de middenstand in Nederland steeds meer in een klem geraakt en door de grote en machtige groepen industrie en arbeid dreigt te worden dood gedrukt.

Inderdaad geeft de economische en sociale ontwikkeling in Nederland aanleiding tot deze gedachte, waaraan nog voedsel is gegeven door het feit, dat de sociale maatregelen van de laatste jaren zwaar op de middenstand drukken.

Nederland moet industrialiseren. Dit brengt automatisch mede een versterking van de positie van de industrie. De industrie kan niet werken zonder arbeiders. Dus ook de positie van dezen wordt versterkt. Dat de middenstand daarbij in het gedrang zou komen is zeker niet denkbeeldig. Vergroting van de sociale lasten geeft een tendens tot prijsstijging.

Gevaren voor de handel

Bestaat er een sterke neiging om prijsstijgingen tegen te gaan - en deze is aanwezig - dan is het gevaar groot dat dit zal geschieden ten koste van de middenstand en wel de handeldrijvende middenstand. Deze gevoelt zich anderszids ernstig bedreigd door het groot-winkelbedrijf en de coöperaties. Gevaren dus van alle zijden en op alle fronten. Terecht wijst men erop, dat de grootste waakzaamheid en activiteit bij de middenstand aanwezig moet zijn, wil men het vege lijf kunnen redden.

Wij willen geenszins de hierboven signaleerde - en zeker reële - gevaren verkleinen wanneer wij eens een geheel andere zijde van deze zaak belichten. Naar onze bescheiden mening generaliseert men in deze te veel. T.a.v. de handeldrijvende middenstand willen wij de gevaren van de huidige positie zeker niet ontkennen of verkleinen. De middenstand omvat echter nog zovele andere groepen, die met de handel niet of slechts indirect verbonden zijn. Wij doelen hier in de eerste plaats op het ambacht en meer speciaal het zgn. verzorgende ambacht. Voor deze - zeer

omvangrijke - groepen ligt de zaak geheel anders. Het installatiebedrijf bijv. heeft een dienende functie t.o.v. de industrie.

Het zelfinstallerend bedrijf

De industrie in Nederland kan eenvoudig niet werken zonder een goed functionerend installatiebedrijf. Dit is zonder meer een gevolg van de grootscheepse electrificatie van de industrie. Deze functie, die veelal de persoonlijke zorg van de ondernemer vereist, kan slechts zeer moeilijk door anderen worden overgenomen. Men zou zich kunnen indenken, dat in een bepaalde constellatie de detailhandel overbodig zou zijn geworden, omdat (theoretisch) deze functie zou kunnen worden overgenomen door het groot-winkelbedrijf en de coöperatie. (Wij laten daarbij buiten beschouwing de vraag, of zulks uit algemeen sociaal oogpunt gezien wenselijk zou zijn). T.a.v. het verzorgende ambacht is dit o.i. volkomen onmogelijk.

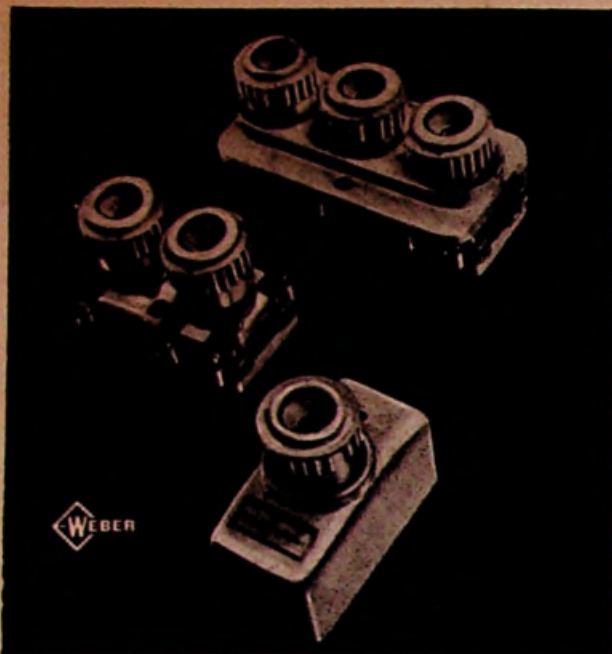
Natuurlijk dreigen ook hier gevaren.

Wij wijzen slechts op de tegenwoordig nogal actuele zelf-installerende bedrijven. Zonder dit punt hier ten voeten uit te gaan behandelen willen wij wel zeggen, dat o.i. de kwalificatie van zelf-installerend bedrijf alleen toekomt aan die bedrijven die over een eigen technische staf beschikken, die in staat kan worden geacht al het installatiewerk in het bedrijf te verrichten. In de praktijk blijken dit niet zo heel veel bedrijven te zijn. Hoe dan ook: industrie als geheel zal zich steeds van het installatiebedrijf moeten blijven bedienen, omdat het hebben van een eigen technische staf alleen voor zéér grote bedrijven rendabel kan zijn.

**Sociale maatregelen
bedreigen ambacht**

Hetgeen wij hier opmerken over het installatiebedrijf geldt in zekere mate ook voor de kleine nijverheid. En zeker voor de reparerende sector van deze afdeling. Het repareren (wikkelen) van motoren en andere apparaten geschiedt juist regelmatig ten behoeve van de industrie, en 't is zeker niet te verwachten, dat deze bedrijfstak naar meer gecentraliseerde eenheden zal overgaan. Ook het vervaardigende kleinbedrijf vervult een dienende en daardoor noodzakelijke functie voor zover dit artikelen fabriceert, die bezwaarlijk of in het geheel niet „aan de lopende band” gemaakt kunnen worden.

(Vervolg zie blz. 479)

NEDERLANDSE WEBER MAATSCHAPPIJ N.V.
 Kanonstraat 36-38 — UTRECHT — Telefoon O 3400-20298

Van coherer tot radar! De ontwikkeling van de radiotechniek van coherer tot radar vindt U even deskundig als boeiend beschreven in:

„Radio-zenders en -ontvangers” door de bekende technische publicist J. Corver, lid v. h. d. a. g. bestuur der A.V.R.O.
 Tweede Druk — Prijs 1 9.25 — Uitg. Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam

MOTORSCHAKELAARS

met en zonder thermisch relais,
 voor opbouw en inbouw

RELAIS

voor wissel- en gelijkstroom

GRENDDELCONTACTEN

HEFMAGNETEN

VLOTTERSCHAKELAARS

TIJDRELAIS

WEIDEAFRATERINGSAPPARATEN

SYNCHROON-INBOUWUURWERKEN

WANDKLOKKEN

Vraagt onze catalogus

„AFO”

Apparatenfabriek „Overijssel” N.V.,

Hatterem (Gld.) Telefoon 941 (4 lijnen)

LEVERING UIT VOORRAAD EN AF FABRIEK:

CULINAX	hardpapierplaat, staf en buis
CULIMETEX	hardweefselplaat, staf en buis (fijn, middel, grof)
GLASTIC	„Fiberglas” versterkte kunstharplaat, staf, buis en vormstukken
CAUTEX	folie 0,12—0,20 mm in breedten tot 450 mm
DECORJET	plaat, staf, buis. Een edelkunstharproduct, glashelder, gekleurd, gewolkt, opaal enz. Vervangt o.a. ivoor etc.
POLYTHENE	buis van 1 t/m 7 mm inw., alsmede van 1/8” tot en met 1/2” en grotere inw. dia. met flenzen en boutgaten voor hoogfrequent techniek
FIBERGLAS	band, buis, doek, koord en kous voor thermo-electro-isolatie
GUTTAPERCHA	band, plaat en folie voor electrotechnische, medische en technische doeleinden
PRESPAAN	platen in diverse kwaliteiten: Electra - Imita-Edel en Transformatorprespaan van 0,1 tot 6 mm dik. VDE 0315/1935 en VDE 0315a/XI 42
RUBBERBAND	zelfvulcaniserend, 3/4” breed, op rollen van ca. 15 en 24 ft
FIBER	buis, staf en plaat
PLASTISCHE	0,5 t/m 50 mm inw. diam. Speciale maten op
ISOLATIEKOUS	aanvraag. Leverbaar in 16 verschillende kleuren
TENAPLAS	hoogfrequent kabels
CONDENSATOR	aluminium folien van 5,5—8 μ op rollen gesneden

Vraagt ons aan. Wij maken U gaarne offerte. Concurrerende prijzen

„CULIMETA” - DEN HAAG

WETERINGKADE 47 - TELEF. 77.30.09 (K 1700)

Het **ALLERNIEUWSTE**
 op het gebied van **WIKKELDRAAD!**

Wat is POVIN??

DE nieuwe wikkeldraad voor iedere fabrikant en wikkelaar die met zijn tijd meegaat.

WAAROM??

POVIN geeft ruimtebesparing, de grootste bedrijfszekerheid, grote mechanische sterkte, grote chemische bestendigheid.

Vraagt gratis monsters

POVIN-draad is op alle punten superieur!

Vraag alle gewenste inlichtingen aan onze o. a. alleenvertegenwoordigster voor Nederland. Zij zal U graag met raad en d(r)aad bijstaan.

TECHNISCHE
 HANDEL-
 ONDERNEMING
 „ROMAL”
 Plompstorengracht 12
 Utrecht - Tel. 14393

Wat voor draad U ook mocht nodig hebben.

POPE

maakt het!

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO - HOLLAND

37564

Een nieuwe schaarste-periode?

Voor het radioreparatiebedrijf gelden o.i. dezelfde overwegingen, zodat wij tot de conclusie komen dat de in den beginne gesignaleerde gevaren voor het electro-technisch ambacht nog wel meevallen.

Dit zegt echter geenszins, dat niet de grootste waakzaamheid geboden zou blijven. Integendeel: in het ambacht is het gevaar voor overbelasting van het bedrijf tengevolge van de vele sociale maatregelen het grootst. Het kleinere bedrijf is in dat opzicht kwetsbaarder dan het grote bedrijf.

Daarom zal het ambacht in de komende tijd zijn aandacht vooral op de sociale sector moeten concentreren. v. G.

De omvang der vakbeweging

Blijkens de onlangs verschenen publicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek over de omvang van de vakbeweging in Nederland op 1 Januari 1950 waren op die datum 1 160 300 personen aangesloten bij vakorganisaties. De meesten hiervan (740 200) zijn arbeiders in het vrije bedrijf, terwijl 99 100 behoren tot het administratief en technisch personeel in het vrije bedrijf en 321 000 tot het personeel in openbare dienst.

Het percentage confessioneel georganiseerd is sinds 1946 steeds stijgende en bedroeg 44 op 1 Januari 1950. De vakcentralen verstevigen voortdurend hun positie; 87 % van het totaal aantal georganiseerd was op meer genoemde datum bij één of andere vakcentrale aangesloten, terwijl de drie samenwerkende vakcentralen (N.V.V., C.N.V. en K.A.B.) tezamen 72 % der georganiseerd omvatten. Het aantal georganiseerd bij de E.V.C. bedroeg 14 % van het totaal.

Beziet men de positie van de vakcentralen in de steden met meer dan 100 000 inwoners, dan blijkt dat van het ledental van de E.V.C. 59 % in deze steden woont. Bij het N.V.V. bedraagt dit percentage 41, bij het C.N.V. 26 en bij de K.A.B. 27.

KORTE BERICHTEN

Op 28 November jl. vergaderde de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid. Op deze vergadering werd de laatste hand gelegd aan het ontwerp C.A.O. dat nu in de verschillende organisaties in behandeling zal komen.

Op 29 November jl. hield de Ned. Ver. van Nettenbouwers (Nevenet) een Algemene Ledenvergadering. Het huishoudelijk reglement werd vastgesteld en besloten werd de Koninklijke Goedkeuring op de statuten aan te vragen. Enige punten van huishoudelijk belang werden afgehandeld.

Op 20 December a.s. zal door de Federatie van Werkgeversorganisaties in de Kleine Metaalnijverheid een vergadering worden gehouden waarin het punt Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie aan de orde zal worden gesteld. Ter voorbereiding van deze vergadering zal op 15 December een vergadering worden belegd van Secretarissen der bij de Federatie aangesloten organisaties.

Het is al weer lang geleden dat wij schreven over de materiaalvoorziening. Sinds de materiaaldistributie medio 1948 werd opgeheven behoeften wij voor dit minder opwekkende onderwerp zelden meer de aandacht te vragen.

Helaas dwingen de omstandigheden thans wederom dit onderwerp in behandeling te nemen. De internationale toestand en alles wat daarmee verband houdt heeft een schaarste aan bepaalde grondstoffen veroorzaakt. De laatste weken bereikten ons klachten, inhoudende dat buismateriaal niet of zeer moeilijk te verkrijgen was. Ook schijnt de fabricage van draad en kabel grote moeilijkheden te ondervinden. Gaan wij weer terug naar de periode van schaarste en distributie die wij definitief als afgesloten hebben aangemerkt?

De berichten stemmen ons helaas niet optimistisch. Wij begonnen met een publicatie, die dezer dagen in het Financieel Dagblad voorkwamen:

*Dreigend tekort aan koper.
Ontoereikende aankoop met Marshall-dollars.*

In Den Haag wordt vernomen, dat de voorraden koper bij de Nederlandse fabrieken die draad en kabel vervaardigen, zeer krap zijn. Deze situatie is ontstaan, doordat men thans op de wereldmarkt voor koper 40 tot 45 \$-cents per lb. moet betalen. De officiële „Marshall-prijs“ bedraagt 24.5 \$-cents per lb. Met Marshall-dollars mogen echter geen hogere prijzen dan de officiële besteed worden.

Aangezien Nederland op het ogenblik niet over vrije dollars voor de aankoop van koper beschikt, kan onze industrie voor de thans geldende prijzen geen koper bemachtigen. Engeland heeft een uitvoerverbod op koper gelegd en België wil dit product evenmin verkopen.

De gezamenlijke Nederlandse draad- en kabelbedrijven onderhandelen thans met de regering over deze situatie. De toestand schijnt zo nijpend te worden, dat de mogelijkheid om het werk in de bedrijven over enige tijd geheel of gedeeltelijk stil te leggen, althans onder ogen wordt gezien. Zover is het thans evenwel nog niet gekomen.

De fabrikanten hopen, dat de regering er na overleg op hoog niveau, in zal slagen in afwijking van de officiële Marshall-prijs koper aan te schaffen. Over het verloop dezer onderhandelingen zijn nog geen inlichtingen te krijgen.

Hierop volgde een persbericht van de volgende inhoud:

*Schaarste aan grondstoffen.
O.E.E.S. adviseert gebruik vervangingsmiddelen.*

Robert Marjolin, de secr.-gen. der O.E.E.S. heeft de maatregelen bekendgemaakt, die de Raad der O.E.E.S. heeft genomen om tekorten en onnodige voorraadvorming te voorkomen.

Deze maatregelen zijn: Aanbeveling aan de aangesloten landen om de productie te verhogen, verspilling te vermijden en zoveel mogelijk vervangingsmiddelen te gebruiken. Instructies aan de technische commissies der organisatie om voortdurend de marktsituatie van de producten, waarmede zij te maken hebben, in het oog te houden, gegevens hierover uit te wisselen met de aangesloten landen en eventueel maatregelen voor te stellen ter verhoging van de productie. Instructies aan de secr.-gen. om internationale conferenties van producerende en consumerende landen, al dan niet bij de organisatie aangesloten, te beleggen teneinde de situatie van vraag en aanbod te bestuderen, en maatregelen ter waarborging van een evenredige distributie te overwegen.

Naar Reuter nog meldt, heeft de Raad der O.E.E.S. besloten, behalve met de Amerikaanse regering, ook met de regeringen der landen van het Britse Gemenebest te overleggen over het instellen van een toewijzingsstelsel voor onontbeerlijke grondstoffen. De raad heeft voorts besloten, dat een missie van de O.E.E.S. in Amerika met vertegenwoordigers van de E.C.A. besprekingen zal voeren om een toereikende voorziening met koper en zwavel tegen redelijke prijzen te waarborgen.

Tenslotte een meer geruststellend bericht van de Persdienst van het Ministerie van Economische Zaken, luidende:

De internationale kopersituatie.

Het Ministerie van Economische Zaken deelt mede, dat er op het ogenblik geen reden bestaat voor de verwachting, dat Nederlandse draad- en kabelfabrieken geheel of gedeeltelijk zullen worden stilgelegd als gevolg van de huidige moeilijke internationaal kopersituatie. Indien deze situatie blijft voortduren, kunnen zich op de lange duur moeilijkheden voordoen. Op het ogenblik worden evenwel in internationaal overleg maatregelen beraamd ter voorkoming van deze moeilijkheden. Van Nederlandse zijde koestert men goede verwachtingen omtrent de resultaten van dit internationaal overleg. Onderhandelingen van de gezamenlijke Nederland-

Vrije tijdsbesteding: „'t Is 'n aardige afleiding voor hem, na zo'n lange week saai kantoorwerk.“ S.E.P.

se draad- en kabelbedrijven met de Regering vinden op het ogenblik niet plaats.

Dat de situatie niet rooskleurig genoemd kan worden blijkt uit 't bericht dat de delegatie van de O.E.E.S. naar Washington zal vertrekken ter besprekking van de problemen welke zijn gerezen in verband met de stijging van de prijzen van grondstoffen en het tekort daarvan.

Wanneer wij nu de vraag stellen hoe momenteel de situatie hier te lande is op het gebied van het electrotechnisch installatiebedrijf, dan moeten wij zeggen dat deze alsnog onduidelijk is. Enerzijds schijnt van de zijde van de Groothandel de opvatting te bestaan dat de Industrie wel over voldoende grondstoffen beschikt, doch i.v.m. een mogelijke prijsstijging de aflevering traineert. Anderzijds meldt de Industrie dat de Groothandel zich aan hetzelfde schuldig maakt. Voorts wordt beweerd dat vele installateurs hebben „gehamsterd“ en ten onrechte klagen.

Hoe dit alles werkelijk is, is vooralsnog niet duidelijk. De komende weken zullen in deze ongetwijfeld meer klaarheid brengen. Wij blijven hopen dat in deze geen maatregelen nodig zullen zijn, die wij allen liever niet genomen zien.

v. G.

Normalisatie van Porseleinen isolatoren

V 1063-50 Ontwerp-voorschriften voor
porseleinen isolatoren voor bovengrondse
hoogspanningslijnen (16 blz., formaat A.)

Deze uitgave is ontworpen door de N.E.C.-commissie 17-32-36 Vermogensschakelaars, veiligheids- en isolatoren, op verzoek van de normalisatiecommissie N.E.C. 11 Hoogspanningslijnen. In art. 13 van de „Voorschriften voor bovengrondse hoogspanningslijnen“ N 1060 is reeds naar deze voorschriften voor isolatoren verwezen.

Bij het samenstellen van deze voorschriften is als grondslag genomen het ontwerp van de International Electrotechnical Commission I.E.C. „Specification for porcelain insulators for overhead lines of 1000 V and upwards“ van Maart 1939. Dit ontwerp is na de oorlog internationaal opnieuw in behandeling genomen, doch nog niet gereed. In het Nederlandse boekje is echter met de nieuwere gezichtspunten reeds rekening gehouden en na gereedkoming van de internationale voorschriften zal overwogen worden in hoeverre aanpassing daaraan wenselijk en mogelijk is.

Het boekje is ter critiek gepubliceerd door de Hoofdc commissie voor de Normalisatie in Nederland, zodat belangstellenden in de gelegenheid worden gesteld eventuele opmerkingen ter kennis van de commissie te brengen, waarmede bij het vaststellen van de definitieve norm rekening gehouden kan worden. Deze critiek wordt gaarne ingewacht vóór 30 Juni 1951 bij het Centraal Normalisatiebureau, Lange Houtstraat 13A te 's-Gravenhage.

Deze norm kan worden besteld rechtstreeks bij de Uitgeverij Waltman te Delft of bij de boekhandel.

Voorontwerp met economische mededinging

Aan de Sociaal-Economische Raad is advies gevraagd inzake een voorontwerp „Wet Economische Mededinging“. Deze wet zal in de plaats treden van het thans geldende Kartelbesluit en van de Ondernemersovereenkomstenwet 1935.

Het voorontwerp steunt op dezelfde beginselen als de Ondernemersovereenkomstenwet 1935. Enerzijds beoogt dit voorontwerp de samenwerking van ondernemingen te bevorderen, waar deze gunstig werkt, anderzijds die samenwerking te doorbreken, wanneer deze het algemeen belang schaadt. De wet van 1935 maakte regeringsoptreden slechts mogelijk, voor zover op grond van een *ondernemersovereenkomst* een te weinig of een teveel aan economische binding bestond. Voor het eerste geval diende de algemeen verbindendverklaring (a.v.v.), voor het tweede de onverbindendverklaring (o.v.v.).

Het nieuwe wetsvoorstel noemt naast de *mededingingsregeling* — zijnde een overeenkomst of burgerrechtelijk besluit, welke de economische mededinging regelt tussen eigenaren van ondernemingen — de *economische machtspositie*, gedefinieerd als feitelijke verhoudingen of rechtsverhoudingen in het bedrijfsleven, die een naar het oordeel van de Ministers overwegende invloed op een markt voor goederen of diensten medebrengen.

Ten aanzien van de mededingingsregelingen kent het voorontwerp drie maatregelen: a) de a.v.v., volgens een in vergelijking met de wet van 1935 enigszins vereenvoudigde procedure, b) de o.v.v., die zowel geheel als gedeeltelijk en al dan niet voorwaardelijk kan zijn en c) de schorsing in afwachting van een definitieve beslissing. A.v.v. van een mededingingsregeling, die van overwegende invloed is of kan zijn op een markt voor goederen of diensten is mogelijk, wanneer het belang van het betrokken deel van het bedrijfsleven dit eist en het in overeenstemming is met het algemeen belang. De a.v.v. betekent, dat de eigenaren van de in dat deel van het bedrijfsleven werkzame ondernemingen — voor zover althans niet uitgezonderd tot nakoming gehouden zijn tegenover ieder ander, die daarbij een redelijk belang heeft.

O.v.v. is alleen mogelijk bij strijd met het algemeen belang. De o.v.v. brengt met zich, dat een ieder zich dient te onthouden van gedragingen, waardoor hij een ander feitelijk of rechtens in zijn vrijheid beperkt, ten aanzien van datgene wat naar zijn aard onder een onverbindend verklaarde regeling valt.

Tegen de *economische machtspositie* — onverschillig of deze al dan niet haar grond vindt in een mededingingsregeling — kan op tweeërlei wijze worden opgetreden:

a. de bekendmaking van gegevens wanneer het algemeen belang dit naar het oordeel van de Ministers vordert en b. het geven van voorschriften, wanneer naar het

oordeel van de Ministers de machtspositie leidt tot met het algemeen belang strijdig optreden.

In tegenstelling tot het Kartelbesluit, dat een algemene bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen kent, zijn de volgens het voorontwerp te geven voorschriften beperkt tot drie categorieën: voorschriften met betrekking tot de boycot van afnemers, met betrekking tot te berekenen prijzen en met betrekking tot leverings- en betalingscondities. Als tegenhanger van de schorsing kunnen ook hier voorlopige voorschriften worden gegeven.

Ter wille van de rechtszekerheid en teneinde de vorming van een gefundeerd oordeel te bevorderen zal, voordat tot het treffen van bovengenoemde maatregelen wordt overgegaan, steeds advies moeten zijn uitgebracht door de Commissie Economische Mededinging. Deze wettelijke verplichting is niet van toepassing in de gevallen van schorsing en het uitvaardigen van voorlopige voorschriften. De Commissie Economische Mededinging dient te worden gezien als de opvolgster van de vroegere vaste commissie van de Economische Raad ex art. 8 van de Ondernemersovereenkomstenwet 1935 en van de tegenwoordige Commissie Bedrijfsregelingen. De nieuwe commissie zal geen commissie zijn van de Sociaal Economische Raad, doch zal de status verkrijgen van een vast college van advies en bijstand aan de regering, zodat met haar instelling toepassing wordt gegeven aan art. 80 van de Grondwet. De Commissie hoort betrokkenen en andere belanghebbenden, alsmede het bestuur van het bevoegde product-, hoofdbedrijf- en bedrijfschap.

Aangezien een juiste kartelpolitiek niet kan worden gevoerd zonder dat de betrokken Ministers op de hoogte zijn van de bestaande mededingingsregelingen, is bepaald dat deze regelingen moeten worden medegedeeld aan de Minister van Economische Zaken. Deze Minister heeft bij de uitvoering van deze wet een coördinerende taak. Ook moeten deze regelingen schriftelijk worden vastgelegd. Indien aan deze voorschriften niet is voldaan zijn de getroffen regelingen niet verbindend. Bovendien is niet-aanmelding strafbaar. Regelingen, waarvan reeds ingevolge het Kartelbesluit is kennis gegeven, behoeven niet opnieuw te worden aangemeld.

Met betrekking tot de economische machtsposities geldt een inlichtingenplicht. Wanneer de Ministers het bestaan vermoeden van een economische machtspositie, die leidt tot een met het algemeen belang strijdig optreden van ondernemingen, zijn zij bevoegd van een ieder de inlichtingen te verlangen teneinde zich van het al of niet gegrond zijn van hun vermoeden te overtuigen.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

KERSTBOMEN

met elektrische apparatuur

LAAT ZIEN
DAT U LICHT VERKOOPT

Waarom altijd kerstbomen met versieringen, die wel aardig zijn doch alleen als decoratie iets te vertellen hebben. Laten wij eens andere kerstbomen gaan maken: kerstbomen welke geheel vol zitten met allerlei artikelen, die u aan te bieden hebt. Deze artikelen zijn meestal verchromd en gegeven dus een aardige weerspiegeling van eventueel aan te brengen schijnwerpers. Ik zal niet gauw over schijnwerpers praten, omdat deze door leken meestal verkeerd worden aangebracht, maar tegenover vaklui behoef ik daarvoor toch zeker niet beangst te zijn.

Vier en dertig diverse artikelen kunt u in de hier afgebeelde kerstbomen plaatsen. 34 stuks, dat zegt heel wat. In een aardige etalage is het moeilijk om zo'n groot aantal naar voren te brengen, zonder dat men door de bomen het bos niet kan zien. Drie grote stukken houtboard van minstens 4 mm dikte zijn nodig voor het maken van deze etalage. De aanschaffing zal wel enkele guldens kosten, doch volgend jaar kunt u deze decors in de winkel plaatsen, als u voor de etalage iets anders laat of gaat maken. In feite komt het dus hierop neer, dat uw uitgaven gehalveerd mogen worden, zodat het toch nog tamelijk goedkoop wordt voor een zeer goed sprekende en aantrekkelijke etalage.

Drie stukken board worden uitgesneden zoals de tekening u laat zien. De kleuren hiervan zijn groen, doch in drie verschillende tinten zodat men niet een groen vlak te zien krijgt. Langs de uitgesneden randen schildert u met dikke witte verf de aangegeven stukken. Af en toe mag er gerust een klein streepje lichtlila doorlopen, dat verhoogt het effect.

De stand van deze bomen laat u de doorsnedetekening zien. Deze zullen wij dadelijk nader bekijken. Eerst behandelen wij de grote vlakken apart. In de bomen zitten vele openingen, deze moeten worden uitgesneden, en op de rechte stukken komen witte plankjes, welke met klosjes vastgemaakt worden. De kaarsjes, welke u ziet, zijn gemaakt van uitgesneden carton. Indien u zich de moeite wilt getroosten om deze te laten vervangen door echte kerstboomkaarsjes, kan dit ook, doch dan moet de draad aan de achterkant van de boom komen. Het vastraken aan of tegen de boom kan met heel dun ijzerdraad geschieden en liefst met bloemendraad, aangezien dit reeds groen is.

Onder ieder kaarsje komt een klein uit-

gesneden figuurtje, hartjes, rondingen, vierkantjes; deze te maken van pastelkleurig carton. Indien de kaarsjes worden gemaakt, zoals wij in het begin bespraken, kunnen de vlammetjes ook vervangen worden door losse en aan de achterzijde gemonteerde lampjes. De kleuren hiervan laat ik geheel aan u over. Alles wit is mooi en velerlei kleuren ook.

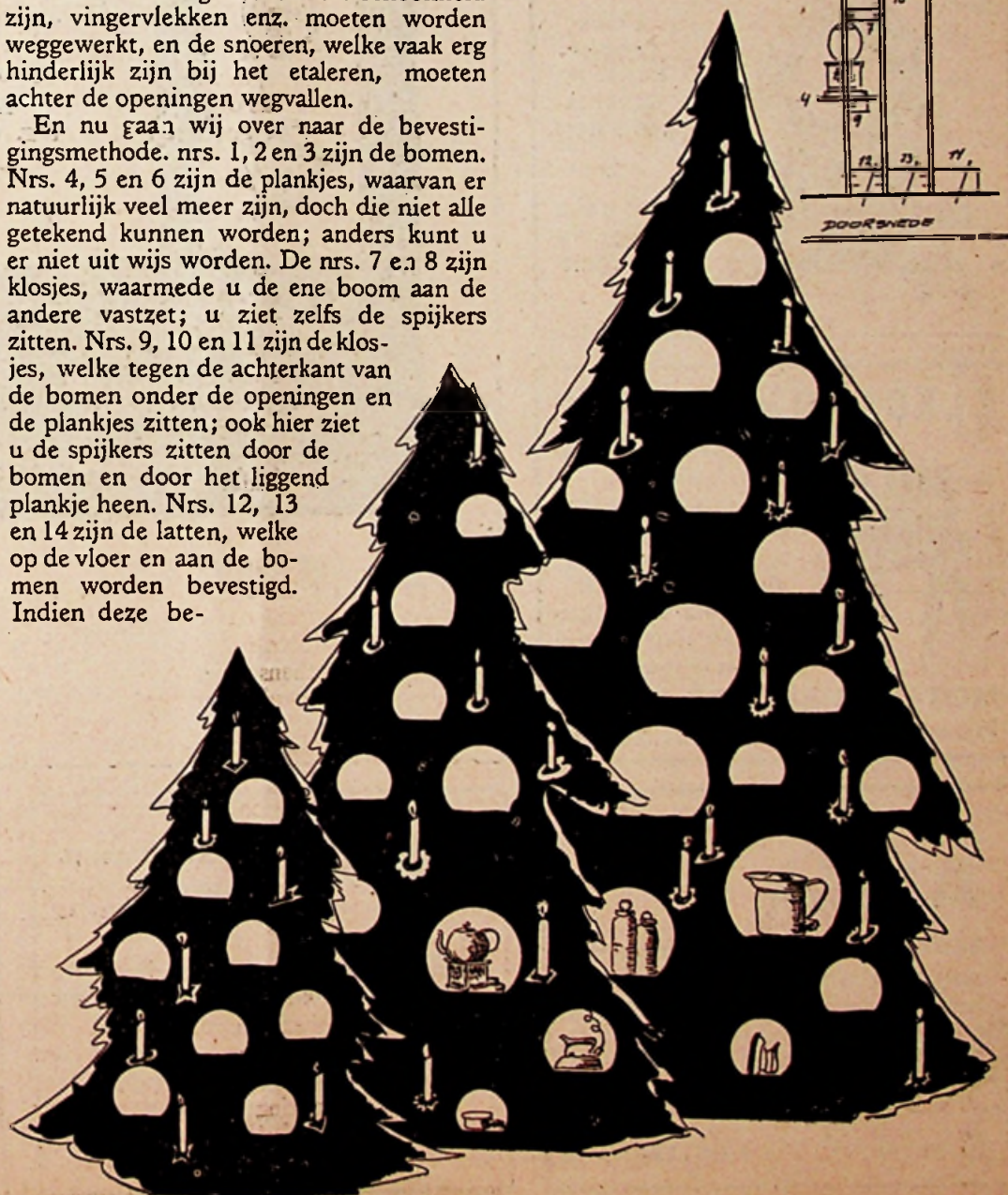
Op de plankjes, welke in al de openingen zitten, komen diverse soorten apparaten, welke men zoal in de huishouding, op reis en elders gebruikt: de echte cadeau-artikelen. Alles moet glanzend van schoonheid zijn, vingervlekken enz. moeten worden weggewerkt, en de snoeren, welke vaak erg hinderlijk zijn bij het etaleren, moeten achter de openingen wegvallen.

En nu gaan wij over naar de bevestigingsmethode. nrs. 1, 2 en 3 zijn de bomen. Nrs. 4, 5 en 6 zijn de plankjes, waarvan er natuurlijk veel meer zijn, doch die niet alle getekend kunnen worden; anders kunt u er niet uit wijs worden. De nrs. 7 en 8 zijn klosjes, waarmee u de ene boom aan de andere vastzet; u ziet zelfs de spijkers zitten. Nrs. 9, 10 en 11 zijn de klosjes, welke tegen de achterkant van de bomen onder de openingen en de plankjes zitten; ook hier ziet u de spijkers zitten door de bomen en door het liggend plankje heen. Nrs. 12, 13 en 14 zijn de latten, welke op de vloer en aan de bomen worden bevestigd. Indien deze be-

vestiging niet voldoende is, kunt u achter het geheel nog diverse latten aanbrengen. Echter moet u zorg dragen, dat deze door de openingen niet te zien zijn. De lange schuine streepjes, welke door de nrs. 12, 13 en 14 lopen zijn grote spijkers.

Voor de bomen kunt u witte kerstwatten op de etalagevloer leggen en daarop allerlei andere artikelen plaatsen, welke te omvangrijk zijn om in de bomen geplaatst te worden. Als u theelichtje plaatst, kunnen deze wel verlicht doch niet aangesloten worden. Tegenover de bomen plaatst u enkele schijnwerpers, die hun licht op de drie bomen werpen. Bij het plaatsen moet men echter rekening houden met de lichtstraal, zodat ze niet een gericht licht op een kleiner gedeelte van de boom werpen, doch tegen alle vlakken, zodat alles goed verlicht wordt. Laat een overvloed van licht uit uw etalages stralen; daarvoor is u toch verkoper van goed licht! Veel succes!

D. E. ZWARTESPELD.

BROWN BOVERI

Motoren en
Motorschakelkasten
thans weer onbeperkt leverbaar

ELECTROSTOOM

ROTTERDAM — AMSTERDAM

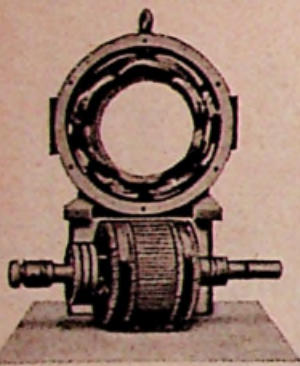
Aanvragen in Indonesië te richten tot:
Electro-Import N.V., Djakarta.

10.000 SCHAKELAARS

Eerste klas tuimelschakelaars,
1 pol. en hot., br. opb., niet
KEMA goedgek. doch zeer
prima rapp., pors. voet, kap
bruin bak., zeer spec. prijs,
alleen kwant. boven 100 st.,

monster op aanv. en legen berek.

Brieven Bureau dezès onder Nr. 1452

Electro-
Technische
Herstelpaats
SJERP &
JONGENEEL

DEN HAAG
Prinsegr. 184
Tel. 335280

ELECTROMOTOREN

Inkoop - Verkoop - Verhuur
Ruil

alleen de betere soorten:
Reparatie, Wikkelen, Revisie,
Ombouw,

alleen kwaliteitswerk.

Voor Twente en Gelderse
Achterhoek reeds lang een
bekend en vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JULO”

Waldeckstraat 22, ENSCHEDE, Tel. 4075

ALWA

Electrisch verwarmde Sigarendroogkasten
voor Huishoudelijk gebruik. In verschil-
lende uitvoeringen reeds vanaf f 26.00.

SCHIMMEL

BUSSUM

OOSTERPAD 46

GARDY

volmaakte veiligheid!

Met het superieure GARDY materiaal doet U
met minder moeite méér en beter werk! Het
GARDY electrotechnisch materiaal is in België,
Zwitserland, Noorwegen, Zweden en Nederland
goedgekeurd door de daartoe bevoegde instanties.
U kent de eisen! Alle GARDY apparaten
worden voor de aflevering nauwkeurig getest!

Voor inlichtingen kunt U zich wenden tot de grossiers
of tot de

Alleenvertegenwoordigers voor Nederland:

Fa. Kamphuis & Oosterbaan,
N.Z. Voorburgwal 286, Amsterdam-C.

Sluit U aan
bij het leger

van de tevreden gardisten!

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers, motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT

Te koop:

Klein partijtje mooie luidspreker-
kasten (iets beschadigd) f. 9.50 p. st.
Tevens uit voorraad leverbaar
„Condor” langspeelnaalden
f. 0.60 per pakje.

Prachtige radiotafels met gedraaide
poten, noten gepolitoerd f. 42.50
(alle prijzen zijn netto)

Holl. Ind. & Handelonderneming

„Ewentra”

Postbus 31 — Hengelo O.

Mededelingen VAN DE VAKGROEPSECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606. AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELN**ZELF DOEN!**

Voor velen onder u is dit geen vreemd begrip, omdat men het altijd zo gewend is geweest. De ervaring zal ook u geleerd hebben, dat wanneer men zich op anderen moet verlaten, er toch niet dat van terecht komt, dat men er zelf van gemaakt zou hebben, want is niet iedereen de beste pleitbezorger voor zichzelf? Dit is niet te verwonderen, U kent immers zelf het beste uw eigen omstandigheden. Wanneer u een streven, of noem het zelfs een ideaal, tot uitvoering tracht te brengen, kunt u dit zelf met veel meer gevoel en tact te bestemder plaatse bepleiten dan welke andere ook en bovendien geeft het veel meer voldoening zélf degene te zijn, die het doel bereikt heeft.

Dit geldt niet voor een bepaalde materie; u moet dit in algemene zin beschouwen en daarom valt het des te meer te verwonderen, dat niet iedereen de voordelen van het zelf doen duidelijk inziet. In uw eigen zaak doet u uw uiterste best vooruit te komen en u is er heilig van overtuigd het niet beter te kunnen. U geeft dus uw beste krachten en niet alleen aan de dagelijkse dingen, maar als goed zakenman ziet u vooruit en handelt overeenkomstig de omstandigheden. Het zaken doen is niet meer zo eenvoudig als vroeger; het is buitengewoon ingewikkeld en neemt veel meer tijd in beslag dan voorheen. Wanneer de zaak enige omvang heeft aangenomen kunt u, al wilt u nog zo graag, niet alles zélf meer doen en u gaat ertoe over voor bepaalde werkzaamheden, waarbij wij denken aan administratie en etaleren bijv., specialisten aan te stellen, hetzij in volledige dienstbetrekking, hetzij periodiek, om te voorkomen, dat u door het één het ander zou gaan verwaarlozen. Dat het kiezen van de juiste medewerkers geen sinecure is, zult u met ons eens zijn; over het algemeen is het een lot uit de loterij, wanneer men werkelijk iemand vindt, die zich met hart en ziel aan zijn taak geeft en voor uw belangen opkomt als waren het zijn eigene.

Verder is er nog zoiets als economie, een begrip dat steeds meer veld wint, door de één toegejuicht, door de ander als een spookbeeld gezien, temeer waar dit woord nog wel eens in combinatie met andere woorden wordt gebruikt en ons dan aan minder prettige tijden herinnert. Wij beoefenen niet alleen deze economie, door met alle middelen te trachten zo economisch en efficiënt mogelijk in onze zaak te werken, maar deze economie wordt ook beoefend door de overheid. Wij willen het hier niet hebben over onze grote en bekende economie Prof. Lieftinck, maar wel over de maatregelen, die door het Ministerie van

Economische Zaken worden getroffen, met het doel het gehele economische staatsbestel zo goed mogelijk te laten functioneren. Hoe men dit denkt te doen kan men van tijd tot tijd vernemen uit de woorden van de Minister van Economische Zaken, Prof. v. d. Brink en andere hoge functionarissen van dit Ministerie.

Voor deze heren is het ook niet meer zo eenvoudig. U kunt niet meer volstaan met alleen aan uw eigen zaak te denken, maar u moet met meerdere omstandigheden rekening houden en zo is het dus volkomen logisch, dat vertegenwoordigers van de Staat der Nederlanden niet alleen rekening moeten houden met de toestand hier te lande, maar tevens hun oog gericht moeten houden op de situatie over de gehele wereld. Geen kleinigheid dus, integendeel een uitermate moeilijke taak. Wij allen volgen in meerder of mindere mate met aandacht de spanningen die ontstaan en aan ons voorbijtrekken, want ons wel en wee hangt hier immers ten nauwste mee samen. Enkele dagen geleden hebben we in de dagbladen de verslagen kunnen zien betreffende de behandeling van de begroting voor het Ministerie van Economische Zaken en hebben wij kennis kunnen nemen van de zienswijze van deze Minister. Ook de middenstand is met name genoemd en wat ons het meest is opgevallen, is, dat uit de woorden van zijne Excellentie duidelijk bleek, dat de middenstand het zelf moest doen, zelf de hand aan de ploeg moest slaan en zichzelf moest organiseren, teneinde

voor haar belangen te kunnen opkomen.

Deze woorden staan niet geheel op zichzelf, wij hebben deze reeds enkele maanden geleden vernomen uit de mond van Minister-president Dr. Drees, ter gelegenheid van de installatie van de Sociaal Economische Raad, het toporgaan van de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie.

Ook deze bewindsman heeft duidelijk te verstaan gegeven, dat we het zelf moesten doen. Het particuliere initiatief, aldus Dr. Drees, krijgt thans de volle kans; het is slechts aan haar om deze kans te grijpen, uit te werken en tot bloei te brengen.

Herhaalde malen zijn deze en dergelijke woorden reeds door diverse personen gesproken, maar het resultaat is tot op heden nog niet bijster groot geweest. Snapt men het niet, voelt men de noodzaak niet, gelooft men het wel of heeft de mening postgevat, dat het zo'n vaart niet zal lopen? Een juist en duidelijk antwoord is hier nog nooit op gegeven en gezien het spreekwoord: Zoveel hoofden, zoveel zinnen, zullen de antwoorden, indien ze gegeven worden, onderling wel zeer verschillend zijn. Men komt hier niet uit en velen hebben het dan ook reeds opgegeven tot een duidelijke conclusie te komen.

Is het dan zo vreemd wanneer men zegt: Doe het zelf? Neen in het geheel niet, praktisch iedereen zal dit de enig juiste manier vinden. Wie men ook hoort, het is altijd hetzelfde, men koestert dikwijls reeds vele jaren verlangens, men is ontevreden over bepaalde toestanden en men is er heilig van overtuigd, dat er niet alleen iets gedaan moet worden om bestaande misstanden uit de weg te ruimen en vrome wensen eindelijk eens verwezenlijkt te zien, maar dat er zelfs onmiddellijk aangepakt moet worden. Bestaat deze mogelijkheid echter om tot de daad over te gaan, dan loopt het mis en waarom? Ja waarom, dat is het punt waar alles om draait. Wanneer men hierop een antwoord krijgt moet men over het algemeen constateren, dat dit niet steekhoudend is. „Ik heb geen tijd”
(Vervolg zie blz. 484)

In hoogste instantie

In het kader van vóór- en tegenstanders zal het geen verwondering wekken, wanneer we hier schrijven, dat er altijd 'n zeer klein aantal personen is geweest, dat zich op alle mogelijke manieren ertegen verzet, zijn bijdrage te betalen.

Reeds eerder hebben wij u erop gewezen, dat dit alleen maar extra kosten en veel last voor de betrokkene oplevert. De laatste tijd hebben enige dagbladen wederom berichten opgenomen omtrent personen of groepen die meenden niet bijdrageplichtig te zijn en niets onbeproefd lieten een gaatje te vinden om door de mazen te kruipen.

Het eigenaardige geval heeft zich voorgedaan, dat op uiteenlopende gronden enkele kantonrechtters verschillende opvattingen huldigden, waardoor vanzelfsprekend enige verwarring is ontstaan. Een punt was bijv., dat men van mening was, dat de aanslag onrechtmatig was in-

dien de bijdrage werd vastgesteld, vóórdat de begroting door omstandigheden nog niet definitief was vastgesteld.

Teneinde u deze kosten en lasten te besparen, delen wij u nogmaals mede, dat ook hierin de Hoge Raad, ons hoogste rechtscollege, uitspraak heeft gedaan en beslist: 1e. dat het derde Uitvoeringsbesluit niet voorschrijft en met het oog op de eisen van de praktijk ook bezwarend dringend kan voorschrijven, dat met de regeling der bijdragen wordt gewacht, tot dat de begroting is goedgekeurd.

2e. dat de omstandigheid, dat de vaststelling van de bijdrage niet is geschied voor het begin van het boekjaar niet aan haar verbindheid in de weg staat.

Aldus het besluit van de Hoge Raad, genomen op 24 November 1950, waardoor de opvatting te dezer zake door de Bedrijfs-groep Detailhandel wederom is bevestigd.

is een stereotiep antwoord. Wanneer men dan verwonderd vraagt: „Heeft u voor uw eigen belang geen tijd? Zou u niet enkele uren vrij kunnen maken voor kwesties die ten nauwste in verband staan met het voortbestaan van uw zaak?” dan hoort men weer: „Ja, dat is wel zo.”

Uitzonderingen bevestigen de regel en daarom kunnen we rustig schrijven, dat nu het moment is aangebroken waarop men de zaak in eigen hand kan nemen, men verwachten zou, dat er een aantal mensen zouden opstaan om dit daadwerkelijk te gaan uitvoeren. Maar neen, u bent er naast. Nu het dan eindelijk zover is gekomen dat de Vakgroepen, door velen gebrandmerkt als een „gedwongen” organisatie, gaan verdwijnen, nu men dus volkomen vrijheid heeft zich te organiseren, ongeacht of men dit in een algemene dan wel in een confessionele organisatie wil doen, blijkt zonneklaar, dat men zelfs de „vrijheid” niet wil.

Doch de tijd schrijdt verder. Op het moment lijkt het rustig, maar dat is slechts schijn. In feite wordt er aan alle kanten gewerkt, hard gewerkt zelfs en de resultaten zullen binnen afzienbare tijd naar voren komen. Bedenkt dan echter wel, dat u het recht van spreken verspeeld heeft wanneer u vóórdien, toen u er zelfnogveel, ja zelfs alles aan kon doen, niet daadwerkelijk heeft medegewerkt. Grijpt dan straks ook niet naar uw haar als er over u maar zonder u beslist wordt, doch steek de hand in eigen boezem en zeg: Het is mijn eigen

schuld, ik ben genoeg gewaarschuwd.

Wie van u zou op het moment in alle ernst nog willen beweren, dat een ieder het op zijn eigen houtje wel af kan? Dit kunt u niet meer in uw eigen zaak, dit kan niet meer in klein groepsverband, neen, het gaat alleen nog maar over de gehele linie. Wanneer u ogen en oren de kost geeft en alles iets meer dan oppervlakkig volgt, dan ziet u iedere dag weer, dan men zich samenbundelt, de enkeling tot groepen, groepen tot landen en landen tot werelddelen. Wij allen zijn lid van een grote gemeenschap en hebben onze gemeenschaps-plichten, maar tevens zullen we er voor moeten zorgen, dat wij in deze gemeenschap de plaats innemen, die ons in rechten toekomt. Dit is onze taak, dit is onze plicht.

Wanneer u dit artikel leest spoedt het jaar ten einde. Figuurlijk gesproken staat de klok van het oude jaar al bijna op twaalf. Nóg is het niet zover en is het dus ook nog niet te laat om datgene te doen, dat u reeds lang geleden had moeten doen nl. uw eigen belangen veilig stellen voor de toekomst, door u met uw collega's samen te voegen tot één geheel. En ook hier geldt weer: Doe het zelf! Maar begrijpt dit goed, wij bedoelen hier niet, dat u allen een privé organisatie moet gaan stichten, wat wij bedoelen is dit: Volstaat niet alleen met u op te geven voor het lidmaatschap, maar neemt daadwerkelijk aan de organisatie deel door er een deel van uw werkkraft aan te geven, middels het bezoeken van vergade-

ringen, het betonen van uw medeleven, etc. Eerst dan doet u iets constructiefs, eerst dan werkt u mede aan de opbouw van een gezonde organisatie, eerst dan heeft u alles gedaan wat in uw vermogen lag, eerst dan kunt u zeggen: Ik heb het zelf gedaan!

Onbevoegde „controleurs”

Het is de laatste tijd voorgekomen, dat personen zich ten onrechte als opsporings-ambtenaar kenbaar maakten op vertoon van een verouderd legitimatiebewijs, uitgereikt door het Directoraat-Generaal van de Prijzen of de Centrale Dienst voor de Economische Contrôle. In het belang van het publiek en van het bedrijfsleven wordt erop gewezen, dat deze legitimatiebewijzen hun geldigheid hebben verloren.

In verband met de fusie op 8 Juni 1949 van de Contrôle Dienst van het Directoraat-Generaal van de Prijzen met de Centrale Dienst voor de Economische Contrôle zijn nadien aan alle controleurs van deze dienst nieuwe legitimatiebewijzen uitgereikt, ondertekend door de Directeur van de Economische Contrôle Dienst.

Hieruit blijkt dus dat alle ambtenaren van de Economische Contrôle Dienst in het bezit moeten zijn van een legitimatiebewijs afgegeven door de *Directeur van de Economische Contrôle Dienst* en dat dit gedagtekend moet zijn na 8 Juni 1949.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Atlas fluorescent lamps

De buizen met dubbele levensduur, constante lichtstroom en kleur.

ENGELSE IMPORT

VOORRADIG IN VIJF KLEUREN:

daglicht

normaal wit

wit 3500 K

warmwit

peach (sfeer)

40 w en 20 w

Onze nieuwe buis: 40 w in 60 cm.

Importeur voor Nederland:

MAARS' ARMATURENFABRIEK EN HANDEL-MIJ

voor FLUORESCENTIEBUIZEN

Kazernestraat 8, Amsterdam-C., Telefoon 57492

Vraagt onze uitgebreide brochure en belangrijke rabatten

Verhuistransformatoren

Primair 125 Volt,	secundair-220 Volt,	150 V.A. bruto f 24,50.
„ 220 „ „	125 „ 150 „ „	„ f 24,50
„ 220 „ „	125 „ 500 „ „	„ f 46,00
„ 125 „ „	220 „ 1000 „ „	„ f 72,00

N.V. v/h. CLAESSEN & Co.

AMSTERDAM, Singel 162-164, Tel. 47049-47064

FILIALEN: ALMELO, APELDOORN, DOETINCHEM, GRONINGEN, ROTTERDAM

De deeltjes van de

Diligentia-Reeks

worden in de vakpers steeds weer enthousiast besproken. De laatste tijd verschenen er weer enkele die voor een uitgebreide lezerskring van belang zijn, nl.

Natrium- en Kwiklampen

2e druk. Prijs f 4,25

Luchtverzorging

1e druk. Prijs f 4,25

Te bestellen bij Uw boekhandelaar of rechtstreeks bij de N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, Giro 136400

J.E. STORK

VENTILATOREN

de Beste

DEN HAAG

JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 772223

Mededelingen VAN DE

ADMINISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 606. AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE

OMZET...

Een bekend woord voor ons allemaal. Wij houden er steeds het oog op gericht met het vooropgezette doel hem zoveel mogelijk te vergroten.

Over onze eigen omzet weten we wel het een en ander, maar omtrent de omzet van onze collega's in de buurt, in de gehele stad, in het gehele land, tasten wij volkomen in het duister.

Nu zal er misschien iemand opwerpen: maar wat heb ik ermee te maken en wat interesseert mij de omzet van een ander?

In zekere zin kunt u daar gelijk in hebben, doch anderzijds zult u moeten toegeven, dat cijfermateriaal hieromtrent voor u van het grootste belang kan zijn, althans buitengewoon leerzaam is, om de doodeenvoudige reden, dat u dan op de hoogte komt hoe het algemene verloop is, wat de oorzaak is van inzinkingen, of dit tijdelijk is of vermoedelijk blijvend, of een stijging te wijten is aan bepaalde seizoensomstandigheden, of dat er van een opleving gesproken kan worden.

U ziet dat er toch wel het een en ander in zit en daarom willen wij u nog enkele keren herinneren aan het verzoek van het Economisch Instituut voor de Middenstand te 's Gravenhage, gedaan in het vorig nummer van dit blad. Al de hiervoor genoemde gegevens kunt u regelmatig thuis gestuurd krijgen, *zonder enige kosten voor u*, indien u slechts de kleine moeite neemt regelmatig opgave van uw gegevens te verstrekken. Even een tip aan uw boekhouder en het gaat vanzelf.

Verder weet u ook dat geheimhouding in ieder opzicht gewaarborgd is en u behoeft dus geen opgave te doen met angstige gevoelens rond het hart.

Bedenkt nogmaals, dat alle gegevens volstrekt geheim zijn, dat er geen kosten voor u aan verbonden zijn, dat u er zelf zeer veel plezier van zult hebben en dat we, indien zulks nodig is, er organisatorisch gezien sterker mee zullen staan.

Een tweede punt waar wij u, vooral nu het jaar 1950 ten einde spoedt, nog eens aan moeten herinneren, is het lidmaatschap van onze vrije electro technische winkeliers organisatie, de N.E.W.O...

Velen hebben zich opgegeven, velen hebben inlichtingen gevraagd en hun aanmeldingen zijn gedeeltelijk ook weer binnen doch verreweg het grootste gedeelte staat nog afzijdig.

Wij willen het ditmaal niet te lang maken. U zit midden in de feestdagen en u heeft nog een tijd van aanpakken en hard werken voor de boeg, maar toch mag u ook in deze periode niet blind zijn voor de toekomst, die uitermate belangrijk is voor u allen zonder uitzondering, en we moeten helaas constateren, dat deze zich niet zo rooskleurig laat aanzien. Uw eigen belang eist een sterke organisatie en een sterke organisatie kan alleen dan bestaan, wanneer allen of althans 90 % der bedrijfsgenoten zich aansluiten.

Wij zouden u daarom nog eens willen toeroepen, doe het nu, geef u thans op als lid. U beëindigt het jaar dan met een goede daad. Aan hen die reeds lid zijn, zouden wij nog eens dringend willen vragen collega's op te wekken hetzelfde te doen. Het is voor u een kleine moeite en u dient daardoor in hoge mate uw eigen belang, want het betekent 'n versterking van uw organisatie, die daardoor met des te meer kracht naar buiten op kan treden.

Verwarmingstechniek

De Radio-Apparaten en Instrumenten-fabriek Sinus te Zeist zond ons een brochure dat speciaal de elektrische verwarmingstechniek behandelt. Na een korte inleidende beschouwing worden de door Sinus vervaardigde hulpmiddelen voor deze elektrische verwarming uitvoerig besproken en hun voordelen aangetoond. Een fraai uitgevoerde brochure, die zeker belangstelling voor het fabricaat zal wekken.

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag

Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen

ILLUMINATIE **TONEEL**
LICHTFONTEINEN

Verlangt U een klasse schakelaar?

Dan uitsluitend

„STOTZ-KONTAKT”

Ruime voorraden!

Natuurlijk bij de

„TECHNISCHE” N.V.

De Const. Rebecquestraat 96-102,
'S-GRAVENHAGE - Telefoon 330005

Grote collectie
verlichtingsornamenten,
kappen, kronen, utiliteits-
verlichting, wasmachines,
stofzuigers en vele andere
electrische huishoudelijke
apparaten

INDUSTRIELE EN TECHN. HANDELSMIJ. N.V.

DEN HAAG, ZULINGSTR. 22-24. TELEFOON 116130 (8 lijnen)
UTRECHT, HEERENSTRAAT 35. TELEFOON 20241 (3 lijnen)

*Wanneer gij het jaar 1950 goed besluit,
dan gaat de NEWO-kaart er direct uit!*

GISO-LAMPEN

Electro Radio Mercur
reclame werkt!

RONETTE KRISTAL MICROFOON
TYPE G. 310 C. EN TYPE G. 310 D.

De RONETTE Microfoon G. 310 C. in verchromd metalen huis, behoudt onder alle weersomstandigheden zijn fraai uiterlijk en is door de robuuste constructie uitermate geschikt voor buitenwerk. Thans ook leverbaar als Type G. 310 D., in geheel chroom uitvoering met ingebouwde schakelaar en 3,5 meter dubbeladrig afgeschermd kabel. Hierdoor is het mogelijk een versterker met driepolige hoogohmige microfooningang te voorzien van een kwaliteitsmicrofoon tegen redelijke prijs.

DE TECHNISCHE GEGEVENS ZIJN:

Uitvoering huis: gegoten metalen kop en scharnierstuk;

Kleur: geheel zwaar verchromd;

Standaard: draad 27 gangen per inch;

Gevoeligheid: 2,5 mV/u Bar of -52 dB;

Karakteristiek: van 30-12.000 Herz \pm 4 dB;

Belastings-

weerstand: gunstige waarde 5 Megohm;

Aansluiting: Type G. 310 C.: normale plug KPM k

Type G. 310 D.: aan 3-polige stekker of plug KPM k;

Schakelaar: Type G. 310 D.: in het scharnierstuk opgenomen.

BRUTO PRIJS: TYPE G. 310 C. f 35.—
TYPE G. 310 D. f 45.—

RONETTE ARTIKELN GENIETEN VOLLEDIGE GARANTIE

RONETTE

PIÉZO ELECTRISCHE INDUSTRIE - AMSTERDAM

Attentie!

R.E.T.A.F. Groningen
is verplaatst naar
Soephuisstraat 9, Telef. 28890

Het adres voor

kamerantennes,
alle types **isolatoren**
en **radioartikelen**

*Wij wensen U allen prettige Kerstdagen
en een voorspoedig Nieuwjaar.*

Beleefd aanbevelend,
R.E.T.A.F.

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM C.
Keizersgr. 692,
Tel.: K 2900-32887

Toneel-, Openluchttheater-, Wagenspel-,
Expositie-, Foto-atelier-, Etalage-, Ter-
rein- en Gevelverlichting.
Weerstanden en kleurfilter materiaal.

VERKOOP. VRAAGT CATALOGUS! VERHUUR

Een goede combinatie:

„TRANSFORMA”-
TRANSFORMATOREN en
„WESTINGHOUSE”-
SELENIUM-ELEMENTEN

DUS: „TRANSFORMA”-gelijkrichters,
voor alle doeleinden, bijv.: als
stroombron voor electro-magne-
ten en spanplaten etc.

AMSTERDAM-Z., Karperweg 37-41
Telefoon 96610-96511

Sinus

Metaalgleichrichters

Wij leverden in enkele jaren
reeds meer dan 100.000 KVA
voor verschillende doeleinden;
voor de galvanische industrie;
voor liften; hefmagneten;
moederklokken en accu-laad-
stations voor Rijks- en Ge-
meente instellingen.

Vraagt vrijblijvend offerte.

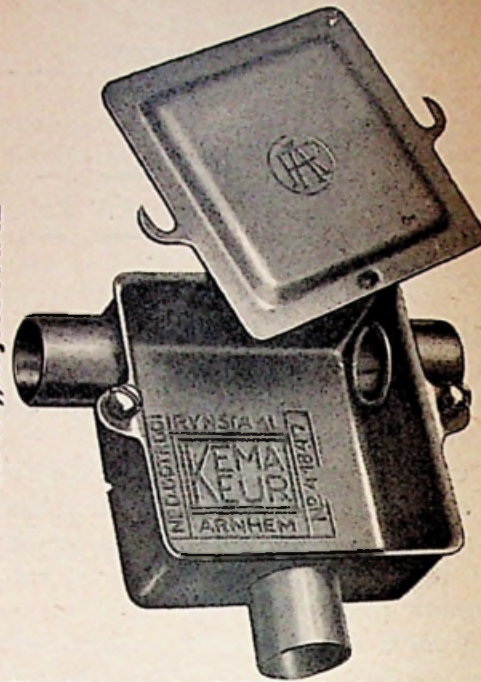
Radio-apparaten- en
Instrumentenfabriek SINUS

De la Rey laan 37-39,
Zeist; K 3404 - 3455.

R. A.

STALEN PATENT LASDOZEN

Voor $\frac{5}{8}$ " $\frac{3}{4}$ " en 1" schuifbuis

N.V. „RIJNSTAAL”

ARNHEM

Einddozen in RONDE uitvoering
en met **ROND** montage-deksel

Verkrijgbaar bij alle erkende grossiers
op electro-technisch gebied

WEIDE-

-AFRASTERINGSAPPARAAT

STØD

● VOOR LICHTNET

● EN BATTERIJVOEDING

● „KEMA” GOEDGEKEURD

● DUIZENDEN TEVREDEN GEBRUIKERS

REESINK

ZUTPHEN-AMSTERDAM-ROTTERDAM

Stroomindicator

voor groot belastinggebied

door L. TASSERON

Het komt dikwijls voor, dat men van een centraal punt wenst te controleren of, en zo ja, in welke groep stroom verbruikt wordt.

Hierbij is het natuurlijk mogelijk, dat de gehele groep ingeschakeld is, maar ook, dat slechts een belasting van geringe sterkte is ingeschakeld. Vooral voor belastingen, die niet door een uiterlijke signalering gecontroleerd kunnen worden en waarbij het stroomverbruik in ruime mate kan variëren, is dit met stroomindicatoren zoals ampèremeters en dergelijke, in het kleine verbruik onmogelijk.

Bij vele elektrische apparaten is het niet direct te zien, of hun stroomverbruikende delen zijn ingeschakeld. Dit treedt bijv. bij elektrische verwarmingsapparaten pas enige tijd na het inschakelen voelbaar naar voren. Op het moment van inschakelen is dus de stroomdoorgang niet zonder meer vast te stellen.

In alle gevallen, waarin slechts op een kwalitatieve aanwijzing van de bedrijfs-toestand waarde wordt gehecht (waarbij dus geen meting van de stroom het doel is), kan tot zichtbaarmaking van de stroom een stroomaanwijslamp gebruikt worden.

Nadeel van de tot dusver bekende gloeidraad-stroomindicator is, het nauw begrensde bereik, dat tussen het begin van lichtontwikkeling en de overbelastinggrens ligt, nl. 1 : 1½. Bij overbelasting dooft dus door het doorbranden van de gloeidraad niet alleen de aanwijslamp, maar de hoofdstroom wordt verbroken.

De WZ-stroomindicator Type STLW vermijdt bovengenoemde nadelen. Door het gebruik van een stroomtransformator in combinatie met een glimlamp, is het aanwijsbereik tot 1 : 100 uitgebreid.

Deze opstelling is bovendien buitengewoon ongevoelig voor overbelasting, terwijl ook een defect raken van de glimlamp geen onderbreking van de stroom voor de gehele installatie veroorzaakt.

Het gebruik van de stroomtransformator, beperkt echter het gebruik tot wisselstroom installaties.

Fig. 1 geeft 't principe weer. De stroomtransformator wordt met zijn uit enkele windingen bestaande primaire wikkeling met de te controleren verbruiker in serie geschakeld. De secundaire wikkeling, die uit

vele windingen bestaat, is aan de aanwijslamp verbonden. Door de bekende eigenschap van glimlampen om bij nagenoeg constante spanning met zeer verschillende stromen belastbaar te zijn, is het aanwijsbereik door de primairstroom naar beneden begrensd. De bovengrens is door de maximum-belasting van de neonbuis gegeven.

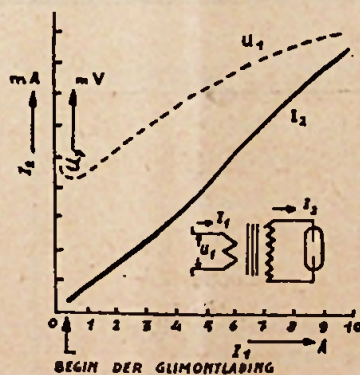
Het gebruik van verliesarm en uit een bijzondere legering bestaand blik voor de trafokern scheidt de mogelijkheid om de toenemende verzadiging van het ijzer, met een stijgende belasting, voor verdere uitbreiding van 't aanwijsbereik te gebruiken.

De door verzadiging van de ijzern kern bereikte begrenzing van de secundaire stroom, te zamen met de eigenschap van de lamp om korte stroomstoten -die de toelaatbare continubelasting overschrijden- te verdragen, zijn de waarborgen tegen overbelasting en kortsluiting.

Het in fig. 1 uitgebeelde overbruggingscontact is voor het automatisch kortsluiten van de secundaire wikkelingen bij het uitdraaien der glimlamp. Door deze maatregel worden een eventuele leegloop van de stroomtransformator en het daarmee verbonden stijgen der secundaire spanning tot een te hoge waarde vermeden.

Het verbruik der WZ-stroomindicator is door het geringe verbruik der glimlamp buitengewoon klein. Door de constante spanning der glimlamp en door de overzetting op de primairspoel is het spanningsverlies bij de variaties aan de primairzijde betrekkelijk gering.

Fig. 2 toont afhankelijkheid van het

figuur 2

primaire spanningsverlies en de secundaire stroom, van de primaire stroom van een WZ-stroomindicator.

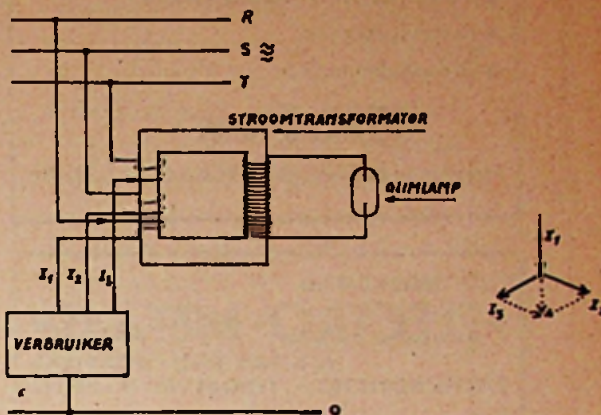
Het gemiddelde effectieve spanningsverlies der primaire wikkeling bedraagt ongeveer 0,3 volt.

Tenslotte kan nog vermeld worden, dat de WZ-stroomindicator voor alle wisselstroomspanningen (van 1 tot 500 volt (380 Volt tegen aarde) gebruikt kan worden.

De buitengewone eigenschappen van de WZ-stroomindicator openen 'n onbegrensd gebruiksterrein en hij is voor vele problemen van de stroomaanwijstechniek de

meest economische en beste oplossing.

Fig. 3 tenslotte geeft een prinsipeschema weer voor draaistroom, zoals voor elektrische fornuizen, enz.

figuur 3

Normalisatie van

Radio-ontvangtoestellen

V 1064-49 Ontwerp-keuringsvoorschriften voor radio-ontvangtoestellen, bestemd voor aansluiting op het sterkstroomnet 40 blz., formaat A5).

Voor dit boekje is het ontwerp gemaakt door de N.E.C. commissie 12 Radiotechniek, die als grondslagen heeft genomen twee internationale voorschriften:

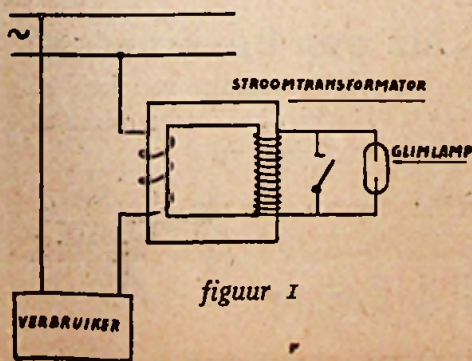
a van de „International Commission on rules for the approval of Electrical Equipment (C.E.E.)” de „Specification for mains operated radio receiving apparatus”.

b van de „International Electrotechnical Commission (I.E.C.)” de „Specification of safety requirements for electric mains operated radio receiving apparatus”.

Het eerste is in druk verschenen in Juni 1948, terwijl het tweede thans bijna gereed is: het is door de I.E.C. in Juli 1950 goedgekeurd en zal binnenkort aan de Nationale Comité's worden toegezonden onder de „six-month-rule”, hetgeen betekent dat wanneer geen bezwaren worden ontvangen, het ontwerp is aangenomen.

De ontwerpen van de C.E.E. en van de I.E.C. verschillen weinig; de verschillen zijn in de inleiding van het Nederlandse ontwerp opgenoemd. Na de definitieve vaststelling van de I.E.C.-voorschriften zal worden overwogen in hoeverre aanpassing daaraan mogelijk is. De Hoofdcmissie voor de Normalisatie in Nederland heeft deze ontwerp-keuringsvoorschriften ter critiek gepubliceerd. Belangstellenden worden dus in de gelegenheid gesteld eventuele opmerkingen ter kennis van de commissie te brengen, waarmee bij het vaststellen van de definitieve norm rekening gehouden kan worden. Deze critiek wordt gaarne ingewacht vóór 30 Juni 1951 bij het Centraal Normalisatiebureau, Lange Houtstraat 13A, 's-Gravenhage.

Deze norm kan worden besteld rechtstreeks bij de Uitgeverij Waltman, Delft of bij de boekhandel.

figuur 1

- Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 A. (typ. 15)
- Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 25)
- Kabelinvoeren en huisaansluitkastjes
- Zekeringkasten 3 tot 30 coups } div. types
- Railkasten en omkeerschakelaars }
- Kastenbatterijen
- Grondkabelmoffen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

SRL-KABEL 4x4 qmm. — Uit voorraad leverbaar

Kleur zwart. Rollengte 50 m. Prijs f 290,— per 100 m. netto contant.
Bij 500 meter en meer, ineens 5 pCt. extra korting.

Fa. Gebr. Van der Veen — Leeuwarden

Electrotechnische Groothandel, Grote Kerkstraat 71, Telefoon K 5100-5689

N.V. HANDEL-MIJ.

»ELECTRO-METAAL«

A. G. VAN RIJN - DEN HAAG
Piet Heinstraat 102 - Telefoon 336144 - 321011

- Verdeelkasten, schakelkasten enz.
- Kastenbatterijen.
- Vertegenw. E.M.F. Electro-motoren.
- Import Draad en Kabel.
- Vertegenw. van Wijk & Visser.
- Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der
Electro-Technische Installatie-Materialen.

VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJDEN!

UW ADRES VOOR:

Stofzuiger-onderdelen

Wij leveren:

Stofzuigers, Slangen,
Waaiers, Zuigmonden,
Kogellagers, Houten Borstels,
Monturen, Koolborstels,
Koolborsteldoppen,
Klemborstels enz. enz.

*

Stofzuigergroothandel J. BLEYÉ
Bremhorstlaan 8, Wassenaar, Tel. 9866 (K 1751)

Isolatiematerialen

voor de Electrotechniek:

UIT
VOORRAAD
LEVERBAAR

MICA,
MICANIET,
PERTINAX,
HARDLINNEN

B. E. M. Wientjes

Technische
Agenturen
en Groothandel

Binnenkant 26 - Amsterdam-C. - Tel. 47990

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen.
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos φ- en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

Installateurs!

Laat ons Uw neon-Installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken,
ontwerpen, begroten, verkopen en mon-
teren door het gehele land.

Techn. Bur. voor NEON-VERLICHTING
P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400—390418

W. SCHUURMAN N.V.
Telefoon 2044 en 5104 — ALKMAAR

„Hoover“

WASMACHINES
en STOFZUIGERS

(Geen levering in de 3 noordelijke
provincies).
Onbekende firma's rembours of na
ontvangst van voldoende referenties.

BANKGIRO.... IS

SNEL omdat een uitgebreid net van bankinstellingen
over het gehele land nauw samenwerkt,

GOEDKOOP omdat de formulieren gratis worden beschikbaar
gesteld,

GEMAKKELIJK omdat deze formulieren door eenvoud vlug zijn
in te vullen,

PRACTISCH omdat men met een bankrekening kan volstaan
en saldi bij giro-instellingen overbodig zijn.

Nederlandsche Middenstandsbank n.v.

98 Vestigingen in Nederland

Wij leveren U alles
op het gebied van
VERLICHTING

zoals: Wandlichten,
Tafellampjes, Bedlees-
lampen enz.
Keuze uit minstens
12 modellen Lees-
lampen. Verder Rook-
tafels, Handwerkbak-
jes, Theebladen enz.

Vraagt prijzen en
monsters.

Hot adres voor grossiers en kleinhandel.
DRACHTEN (Friesland). Telefoon 2296

„Als een harmonica“

zegt men soms van ladders.
Bestel dan dat betrouwbare
materiaal van

C. de Krüger

Buyskade 46, AMSTERDAM-W., Tel. 84010

CISTOFA

Mededelingen voor aangesloten van Cistofa

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Toelating

Door de Beroeps Commissie van Cistofa is als grossier toegelaten de firma Gebr. Dik te Haarlem, Schagchelstraat 45-47.

Deze firma heeft op 2 December jl. haar verbintenis getekend, zodat vanaf die datum door aangesloten van deze firma kan worden betrokken.

De navolgende firma's hebben hun verbintenis getekend en zijn derhalve toegelaten als grossier:

A. F. W. Meyer, Utrecht, W. van Noortstraat 45.

Centrale Rijwielen Engros (A. van Servellen), Rotterdam, Jensusstraat 5 a.

Afvoering

Per 30 November heeft voor Cistofa bedankt de navolgende grossier: Epi Kuiper te Winschoten, Visschersdijk 47.

Ingevolge artikel 13 van het Statuut van Cistofa blijft betrokkene 6 maanden aan zijn verbintenis gebonden, terwijl fabrikanten, importeurs en grossiers vanaf 1 December 1950 niet meer aan deze firma mogen leveren.

Rectificatie

Enige fabrikanten, genoemd in onze publicatie onder „Officiële Mededelingen” dd. 9 September 1950 hebben er ons op gewezen, dat de tekst van deze publicatie enigermate afwijkt van hun eigen circulaire aan de afnemers. Inderdaad was ons dit destijds ontgaan. Aangezien de Cistofa zich krachtens haar Statuut beperkt tot de weergave en de contrôle van de door fabrikanten en importeurs vastgestelde prijsregelingen, is de tekst daarvan maatgevend. Deze luidde, dat de betreffende fabrikanten het ten zeerste zouden waarden indien de nieuwe prijzen voor alle aanwezige exemplaren van de betreffende types zouden worden toegepast. UITVOERENDE COMMISSIE

Mijn

en Dijn

U weet, dat diefstal bij de wet verboden is en dat een poging tot diefstal eveneens strafbaar is en u zult begrip hebben voor deze bepaling, want anders zouden de vele langvingers ongestoord de van hun gading zijnde goederen kunnen ontvreemden en wegvoeren.

Jammer is het, dat zulke bepalingen nodig zijn, maar het is eenmaal niet anders en

degenen, die voor de algemene veiligheid verantwoordelijk zijn, zijn door de omstandigheden tot deze maatregel gedwongen. De werkelijkheid betrachtend hebben we ons hier dus bij neer te leggen.

Het is u bekend, dat Cistofa van de stelregel uitgaat: Ieder op zijn plaats, ieder het zijne. Dit houdt in, dat fabrikanten, importeurs en grossiers uitsluitend mogen leveren aan aangesloten detaillisten, terwijl deze op hun beurt uitsluitend mogen betrekken van aangesloten leveranciers. De levering aan particulieren is dus uitsluitend aan de detaillist voorbehouden.

Van deze vier groepen zijn lijsten samengesteld en men dient dus bij levering of koop op deze lijsten na te gaan of de betrokken leverancier of afnemer bij Cistofa is aangesloten. Bovendien nog of dat bepaalde merk wel bij Cistofa is gedeponeerd.

De fabrikant of importeur stelt zelf de prijzen vast, waarbij volkomen vrijheid bestaat ook wat betreft de concurrentie. Hij kan de kwaliteit zo hoog opvoeren als hij wil, luxe onderdelen aanbrengen, het uiterlijk verfraaien, propaganda maken, etc. etc., terwijl hij dit kan doen voor de laagst mogelijke prijs.

Zij stellen eveneens, na overleg in de afdeling Industrie en in het Hoofdbestuur, de marges voor groot- en kleinhandel vast. Een wijziging, hetzij verbetering of verslechtering kan dus zonder meer niet worden opgelegd.

De leverancier mag geen hogere korting dan de vastgestelde verlenen, maar de koper mag ook geen hogere korting bedingen.

Het mijn en dijn respecteren, niet in elkaars functie treden, niet proberen elkaar de vliegen af te vangen, hiermede wordt ook bij de contrôle rekening gehouden.

EINDE CISTOFA-NIEUWS

30 cent incassokosten bespaart U zich door

omgaand Uw abonnementsgeld 1951 te gireren op girorekening 136.400 van Uitgevers Mij Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C.

Het abonnementsgeld bedraagt f 5,— voor hen, die geen lid zijn van vrije organisatie of vakgroep en slechts f 3,— voor hen, die wel lid zijn van vrije organisatie of vakgroep. Op het strookje gelieve U te vermelden: abonnement Electro Radio Mercur 1951.

Middenstandsexamen 1951

Het 17e examen voor het Middenstandsdiploma Algemene Handelskennis wordt, voor wat het schriftelijke gedeelte betreft, afgenomen op *Woensdag 16 Mei en Donderdag 17 Mei 1951* en voor wat het mondelinge gedeelte aangaat in de periode van *23 Juli tot 11 Augustus 1951*.

De inschrijving sluit *onherroepelijk 16 Januari 1951*.

Inschrijvingsformulieren (met examenvoorwaarden, -eisen en extract-reglement) gratis verkrijgbaar bij: Bureau Stichting Middenstandsexamen, L. v. Meerdervoort 96a, Den Haag of bij één der volgende Examenbureaux te Den Haag: Jan van Nassastraat 10, Zwarteweg 22 en De Ruyterstraat 74.

Inschrijvingsformulieren dienen uitsluitend per *briefkaart* te worden aangevraagd. Formulieren van vorige examens zijn niet geldig.

Verwarmt Uw bedrijf electrisch met:

Nedalo-kachels met gepantserde, geheel gesloten elementen uit voorraad leverbaar, in diverse uitvoeringen en vermogens.

Daalderop heetwaterreservoirs, in verschillende afmetingen, type WD, eveneens uit voorraad leverbaar.

van Wijk & Visser en Klöckner automatisch schakelmateriaal voor alle schakelproblemen.

AEG huishoudelijke apparaten zoals expresse kokers, haardrogers, electrische koffiemolens in de originele uitvoering en de bekende garantie.

E.M.F. „Dordt” en HEEMAF motoren in diverse vermogens en toerentallen

ALLE SOORTEN DRAAD EN KABEL UIT VOORRAAD
Levering via de erkende Handel en Installateurs.

Technisch Handelsbureau König

Kantoren Pl. Parklaan 14, Amsterdam Tel. 55685-56680-53827-58943
Magazijn Warmoesstraat 80, Amsterdam Tel. 38652

Uw adviserende Electrotechnische Groothandel.

Bewijst Uw klanten en
Uzelf een dienst.

Verkoopt de

Kenmix - Liquidiser

De VITAMINEBRON
bij uitmendheid

ELECTROCENTRUM

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven
Leeuwarden - Roosendaal
Rotterdam - Zwolle

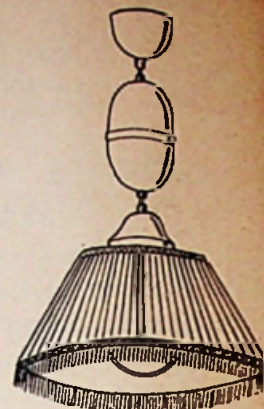
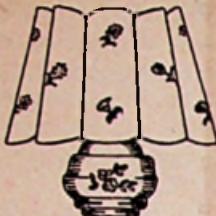
HILDEBRAND & Co. C.V.

GROOTHANDEL IN VERLICHTINGSARTIKELEN

AMSTERDAM

Kantoor }
Expositie } GELDERSEKADE 16

TELEFOON 43317

HAZEMEYER

HENGELO
BESCHERMD SCHAKELMATERIAAL

Fabriek en Hoofdkantoor Hengelo
Tel: 2345 (5 lijnen)

Kantoor R'dam - Mathenesserlaan 201. Tel: 30634
Kantoor A'dam - Amstel 144. Tel: 35862

Verschenen:

Toepassing
Belastingherziening
1950

voor de zakenman

door

J. L. van Hedel, belastingconsulent

Een praktisch boekje van 64 pagina's inhoud,
(formaat 12½ x 21½ cm), dat een zo volledig
mogelijk en betrouwbaar beeld geeft van
de ingrijpende herziening van de belasting
1950. Prijs ingenaaid f 1,35.

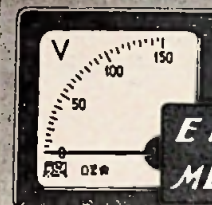
*De Heer van Hedel behoeven wij niet nader bij
onze lezers te introduceren. De auteur is voldoende
bekend om zijn trzake kundige en duidelijke
artikelen, die regelmatig van zijn hand in ons
blad verschijnen.*

EEN GREEP UIT DE INHOUD:

- Het verdwijnen van de ondernemingsbelasting
- Het lagere tarief voor het belastingjaar 1950
- Inschrijvingen in het Grootboek voor de Wederopbouw
- Welk voordeel kan vervroegde afschrijving op de bedrijfsmiddelen bieden?
- Welke bedragen mogen maximaal worden afgeschreven?
- Herwaardering van bedrijfsmiddelen
- De afwikkeling der onbelaste reserve
- Hoe vindt de verliescompensatie plaats?
enz. enz.

Te bestellen bij Uw boekhandel of bij
N.V. Uitgevers Mij. DILIGENTIA,
Kalverstraat 35, Amsterdam C.,
postgiro 136.400

NIEAF
UTRECHT

ELECTRISCHE
MEETINSTRUMENTEN

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIE-
MATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT. TEL. K 2507 - 2541 - 2542

KOOLBORSTELS

voor elk doel.

Dit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek

AMSTERDAM-N.

Spijkerkade 5 Telefoon 60 542

KOOFLUSTEN

VOOR INDIRECTE VERLICHTING
en **BUISLAMPORNAMENTEN**

van geperst hout voor schilderwerk en
edelfineer. Ned. Octrooi 50992.

W. C. HÜLSMANN JR

BROUWERSGRACHT 300

AMSTERDAM - TEL. 31957

DALY

ELECTROLYTISCHE
CONDENSATOREN

voor de hoogste eisen

Alleenverkoop voor Nederland

THEAL N.V.

Handel in techn. artikelen

N.K.F.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

Kema-goedkeuringen

Opgave van materialen, welke in het tijdvak van 15 tot 29 September 1950 werden goedgekeurd

FABRIKAAT	TYPE	Stroomsterkte	SPANNING	OPMERKINGEN
Seriedraaischakelaars				
Voigt & Haeffner A.G., Frankfurt a/M	D 65 b D 65 c	6 A	250 V	Met witte kap.
Voigt & Haeffner A.G., Frankfurt a/M	D 65 sbfr	6 A	250 V	Verzonken; met ronde afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal. Met ronde afdekplaat van wit geperst isolatiemateriaal.
	D 65 scfr			Met vierkante afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal.
	D 65 sbfv			Met vierkante afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal.
	D 65 scfv			Met vierkante afdekplaat van wit geperst isolatiemateriaal.
Wisseldraaischakelaars				
* Elektrotechnische Industrie Gustav Giersiepen; Radevormwald	600/6b	6 A	250 V	
Paul Hochköpfer & Co., Lüdenscheid	4516 Ir	6 A	250 V	Verzonken; met ronde afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal.
Paul Hochköpfer & Co., Lüdenscheid	4506 WA/11	6 A	250 V	Waterdicht; in huis van geperst isolatiemateriaal met een pakkingbus.
Voigt & Haeffner A.G., Frankfurt a/M	D 66 b D 66 c	6 A	250 V	Met witte kap.
Voigt & Haeffner A.G., Frankfurt a/M	D 66 sbfr	6 A	250 V	Verzonken; met ronde afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal. Met ronde afdekplaat van wit geperst isolatiemateriaal.
	D 66 scfr			Met vierkante afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal.
	D 66 sbfv			Met vierkante afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal.
	D 66 scfv			Met vierkante afdekplaat van wit geperst isolatiemateriaal.
Kruisdraaischakelaars				
* Elektrotechnische Industrie Gustav Giersiepen; Radevormwald	600/7 b	6 A	250 V	
Siemens Schuckert Werke A.G. Erlangen	S 6/7 b	6 A	250 V	
Siemens Schuckert Werke A.G. Erlangen	S 6/7 bs	6 A	250 V	Verzonken; met ronde afdekplaat van bruin geperst isolatiemateriaal. Met ronde afdekplaat van wit geperst isolatiemateriaal.
	S 6/7 ws			
Siemens Schuckert Werke A.G. Erlangen	S 6/7 kiA	6 A	250 V	Waterdicht; in huis van geperst isolatiemateriaal. Met één pakkingbus.
Siemens Schuckert Werke A.G. Erlangen	S 6/7 ki	6 A	250 V	Waterdicht; in huis van geperst isolatiemateriaal. Met één invoeropening voor 5/8" schroefbuis-aansluiting.
Voigt & Haeffner A.G., Frankfurt a/M	D 67 b D 67 c	6 A	250 V	Met witte kap.

* Deze materialen worden onder het merk „HAGEE” in de handel gebracht.

Voor wie zijn kennis der radiotechniek nog eens wil testen en opfrissen is een zeer geschikte uitgave verschenen. Wij bedoelen *Radiotechnische vraagstukken* met antwoorden, door F. J. Soede, uitgegeven door de technische uitgeverij H. Stam te Haarlem. Ruim 360 vragen, van de eenvoudige tot de zeer zware, geven wel-aanleiding tot een onderzoek hoe het (nog) met onze kennis staat.

B. en W. van Haarlem vragen de raad een crediet van f 5 miljoen voor de uitvoering van een plan tot versterking van het hoogspanningsdistributienet van het Gemeentelijk Energiebedrijf. Het plan omvat o.m. de bouw van onderstations in Haarlem-Noord en Haarlem-Zuid en de bouw van een schakelhuis van 50 000 volt. Het sterk toenemend verbruik van elektrische stroom maakt het nodig de stad in drie districten te verdelen, elk met een centraal punt, waaruit de stroom zal worden geleid.

De exploitatie van de radio-distributie, welke in bezettingstijd is overgegaan in handen van de P.T.T., zal op den duur weer in particuliere vorm worden omgezet. Dit is de hoofdgedachte van een nota welke Minister Spitzan aan de Tweede Kamer heeft doen toekomen. De nota is gebaseerd op een prae-advies, in onderling overleg samengesteld door vertegenwoordigers van de bond van exploitanten van radiocentralen (B.E.R.C.) en de P.T.T.

De centrale organisatie zal worden gevormd door de bond van exploitanten van radiocentralen (B.E.R.C.), die de gezamenlijke particuliere radiodistribuanten vertegenwoordigt tegenover het staatsbedrijf der P.T.T. en overige overheidsorganen.

De regeringen van de „Commonwealth”, Nieuw Zuid-Wales en Victoria hebben gezamenlijk een plan ontworpen om het water van de Snowy River, de Murray, de Murrumbidgee en de Tumut aan te wenden voor energie-opwekking en irrigatie. Dit grootste project in de geschiedenis van Australië belooft, aldus „The National Bank of Australia” in haar uitgave van 11 October jl., de economische toestand van geheel Zuid-Oost-Australië grondig te zullen wijzigen.

Het „Snowy Mountains hydro-electric scheme” bestaat uit twee delen, die, wanneer zij zullen zijn voltooid, te zamen naar schatting 2,62 mln kilowatt energie zullen leveren. Dat is evenveel als 4 mln ton zwarte steenkool - 1/3 van Australië's zwarte steenkoolproductie - per jaar, of vijfmaal zo veel als de totale capaciteit van de „State Electricity Commission of Victoria”.

De industriële ontwikkelingsmogelijkheden, die door deze uitbreiding van Australië's energiebronnen worden geboden, zijn legio.

DE POPULAIRE

„BASILE” KOELKAST

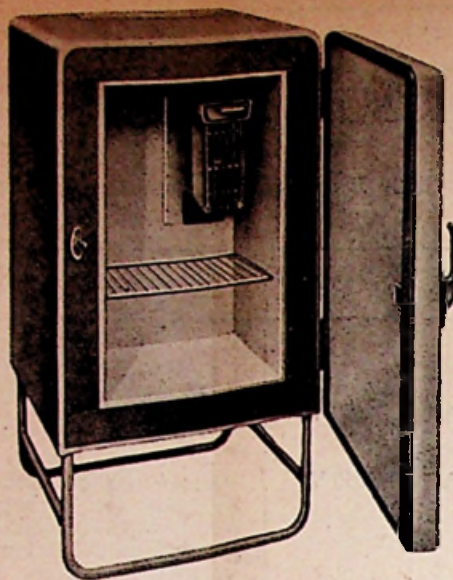
Netto inhoud

55 Liter

geheel metaal, 3-voudig regelbaar

Brutoprijs slechts

f 440,—

BASILE

levert eveneens wasmachines en
koelkasten in diverse maten

Inlichtingen:

Basile-Service

AMSTERDAM

Keizersgracht 456 - Tel. 35514

en bij de erkende Importeurs

NIKO SCHAKELMATERIAAL

in bruin en wit isoliet uit voorraad leverbaar:

MAX GOUDEKET & Co.

WEESPERZIJD 24 - TELEFOON 51163 - AMSTERDAM

Voor **BUSCH-JAEGER**
SCHAKELAARS EN STOPCONTACTEN

naar **N.V. v.h. CLAESSEN & Co.**
AMSTERDAM - SINGEL 162-164

en haar Filialen:

Almelo: 1e Slijtstraat 37; Apeldoorn: 1e Wormenseweg 97;
Doetinchem: Hamburgerstraat 58; Groningen: Meeuwerderweg
11-1; Rotterdam: Oostzeedijk 302 B.

NIKO

Inbouwmateriaal voor de moderne bouw

De Niko-fabrieken hebben in het Bouwcentrum te Rotterdam
in stand 285 een uitgebreide collectie schakel- en verlichtings-
materiaal geëxposeerd. Uw bezoek zal ten zeerste op prijs
worden gesteld.

Van der Heem producten

Voor „lastige klanten”

’n „AETHERKRUISER”

Voortreffelijke geluidswaergave.
Beschaafde hoogglans notenhouten kasten.
Betrouwbare constructie.
Aantrekkelijke prijzen en kortingen.
Nederlands fabrikaat.

A.N.R.U.

Keizersgracht 450, Amsterdam-C., Tel. 35770

NIKO Schakelmateriaal

voor inbouw en opbouw. In bruin en wit isoliet, grote voorraad!

N.V. **HARTELUST'S** IJzerhandel

afd. ELECTRO TECHNISCHE GROOTHANDEL
LEEUWARDEN — GRONINGEN

Verhuur van alle soorten

Kabel, Schakelkasten en Illuminatie

Levering en verhuren van

Toneelverlichting

C. SELMEYER, AMSTELDIJK 44, AMSTERDAM

Postadres: Stalinlaan 34 - Tel. (K 2900) 98181, na 6 uur 23640